

Pääallystö- lehti

6/2016 JOULUKUU

Turvallisuuden ja
puolustuksen
vuosi 2016

4 >

Yksilöjäsenyys
vaihtoehtoksi

16 >

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIES 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

86. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLLYSTÖLEHTI 2017,

aineisto- ja ilmestymispäivät

numero	aineisto	ilmestyy
1	3.2.	22.22
2	24.3.	12.4.
3	24.5.	14.6.
4	18.8.	6.9.
5	6.10.	25.10.
6	24.11.	13.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimit-
tajalle tai toimitussihteerille alla
oleviin sähköpostiosoitteisiin. Toi-
mitus päättää julkaisukynnyksestä.
Kirjoittajat vastaavat omista kirjoi-
tuksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
Puh. 040 301 9294
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Samuli Vahteristo
Puh. 050 561 1455
samuli.vahteristo@pp1.inet.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 040 301 9295
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi
Antti Kymäläinen
Puh. 040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi
Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi
Arto Penttinen
Puh. 050 443 1409
arto.penttinen@paallystoliitto.fi
Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

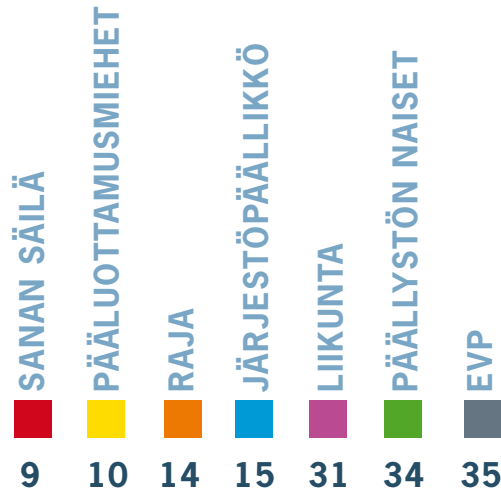
OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Taitto: Simo Nummi 040 532 5815
simo.nummi@mainosnummi.inet.fi

Painotalo Eura Print Oy

VAKIOPALSTAT

SISÄLTÖ

Edustajakokouksessa s. 16

Antti Kymäläinen

- 4** Turvallisuuden ja puolustuksen vuosi 2016
- 10** Hälytysrahalla saa ja hevosella pääsee
- 16** Yksilöjäsenyys mahdollista
- 20** Edustajakokous antoi tukensa hallinnolle
- 22** Laivatykistön karkiosajasta Vuoden opistoupseeri
- 24** PYTE keskustason vaikutuskanavana
- 26** Puolustusvoimauudistuksen selviytymispolkuja
- 28** Kriisinhallintapalvelus jättää aina jälkensä
- 31** Tiedonmurusia painonhallintaan
- 32** Yövy Helsingissä sopuhintaan

Kansikuva: Mikko Perón
Hyvin koulutettu sotilas ja reservi ovat
Suomen turvallisuuden kivijalkoja.

"Nollasummapelillä"

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen toimintaa säätelevää kokonaisuutta ollaan uudistamassa poikkeuksellisen laajasti lainsäätäjien tahtotilojen ja virastojen toiminnallisten tarpeiden mukaisesti. Muutokset koskevat virastojamme erittäin merkittävästi, ja erityisesti virastojen palveluksessa oleva henkilöstö on täysin uusien haasteiden edessä. Onko uudistusten ja leikkausten osalta edes kaikkea vielä nähty?

Eläkelait on saatettu voimaan ja eläkeiät nousevat vuodesta 2018 lukien 3 kk vuodessa, kuitenkin enintään kaksi vuotta vuoteen 2025 mennessä. Eläkeoikeuden saavuttaminen etääntyy myös tämän jälkeen vuodesta 2030 lukien. Uudistusten lopullisia eläköitymiseen vaikuttavia muutoksia on vaikea lähteä arvailemaan, mutta melkoisen varmaa on se, etteivät eläkeiät ainakaan tule laskemaan tulevaisuudessa. Vaikutukset virastojemme poikkeusolojen johtajareserviin ovat erityisen negatiivisia kaikissa tapauksissa, eikä korvaavia ratkaisuja näytä syntyvän – ei ainakaan tässä ajassa ja näillä taloudellisilla resursseilla.

Tapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun hallituksen esityksen osalta on todettava, että uudistus on tarpeellinen ja myönteinen. Läkiesityksen perusteella asevelvollisten ja kriisinhallintapalvelukseen osallistuvien korvaus- ja hoitokäytäntöjä on tarkoitus kehittää vastaamaan muuttuneita olosuhteita. Esitys on selvä askel oikeaan suuntaan. Se jättää vielä toivomisen varaa mm. psyykkisen tuen ja hoidon osalta niiden rajaamisessa yhteen vuoteen. Ammattisotilaita edustavat järjestöt ovat kritisoineet lausunnoissaan myös sitä, että sotilastapaturman ja palvelussairaudesta korvaamista koskevaa lainsäädäntöä ei sovelleta ammattisotilaisiin, jotka toimivat täysin samoissa olosuhteissa asevelvollisten kanssa erityisissä olosuhteissa harjoitettaessa erityisiä sotilaallisia taitoja karsmiolosuhteista poikkeavissa olosuhteissa.

Joustavan valmiudenkohottamisen ja kansainvälisen kahdenvälisen avunannon periaatteita koskevat lainsäädäntöhankkeet ovat ammattisotilaiden osalta täysin ymmärrettäviä ja perusteltuja. Lakimuutosten vaikutuksia henkilöstöön

ja viraston toimintaan tulee tarkastella laajasti unohtamatta, että uusien tehtävien ja toimintatapojen käyttöönotto edellyttää myös sopimusten tarkastelua yhteistyössä henkilöstöä edustavien järjestöjen kanssa. Pienen kipuilun jälkeen asiat ovat lähteneet liikkeelle ja on palattu neuvottelemaan uusien tehtäväkokonaisuuksien vaikutuksista myös virka- ja työehtosopimuksiin. Neuvotteluprosessissa järjestöt ovat tuoneet selkeästi esille sen, että asiaa pyritään hoitamaan ns. nollasummapelillä suhteessa olemassa oleviin VES-määräyksiin. Volyymien muutoksista johtuvia kohoavia kustannuksia ei kuitenkaan voida hoitaa sillä varallisuudella mikä on olemassa, vaan lisääntyvien velvoitteiden hoitamiseen on saatava lisärahoitus päätöksenteon yhteydessä.

Puolustusvoimien toimintatapaa ollaan muuttamassa koulutussorganisaatiosta kohti valmiusorganisaatiota varsin perustelluista syistä. Lähiympäristömme turvallisuustilanne on muuttunut ja muuttuu jatkuvasti epävakampaan suuntaan eikä kehitykselle näy loppua. Valitettavaa on se, että muutos ei näy mitenkään virastojemme taloudellisissa resursseissa, joilla voitaisiin turvata toimintaedellytykset ja minimiin viedyn henkilöstön asema edes nykytaisoisena. Henkilöstön, toiminnan ja materiaalin välinen taloudellinen tasapaino on palautettava tavoitetilan mukaiseen asentoon, jotta materiaalihankkeista "kuppaaminen" saadaan loppumaan ja kokonaisuus tasapainoon. Tasapainon saavuttaminen edellyttää poliittisilta päättäjiltä selkeitä päätöksiä taloudellisten toimintaedellytysten turvaamiseksi. Päättäjien olisi ymmärrettävä, että uusia tehtäviä ilman joistain asioista luopumista ei voida hoitaa "nollasummapelillä" erityisesti, kun leikkausten tie tulisi olla kuljettu loppuun.

Katsotaanpas mitä lapsenlapset, tulevaisuuden veronmaksajat, sanovat jouluna, kun ukki toteaa: "Lahjat on nyt tässä – ne on hankittu nollasummapelillä".

Hyvää joulua ja onnellisempaa uutta vuotta 2017.

Sakari Vuorenmaa
Puheenjohtaja

PÄÄLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290 • (09) 726 2299 (faksi)
Toimisto avoinna arkin 9.00–15.00. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Sakari Vuorenmaa 040 301 9291, 0299 500 783. Järjestöpäällikkö Arto Penttinen 040 301 9292, 050 443 1409.
Järjestösihteeri Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteeri Minna Laitinen 040 301 9297.

Pääläytösmiehet Marko Jalkanen 040 301 9295, 0299 500 798, Juha Susi 040 301 9294, 0299 500 787,
Jukka Mäkinen 040 301 9296, 050 594 4613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 040-alkuisissa numeroissa.

LAKIASIANNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, (09) 586 2867 e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi.

(Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Arvio Suomen mahdollisen Nato-jäsenyyden vaikutuksista

Huhtikuun lopussa julkaistiin ulkoministeriön tilaama asiantuntija-arvio Suomen mahdollisen Nato-jäsenyyden vaikutuksista.

- Tehtävänäme ei ollut ilmaista mielipidettä Nato-jäsenyyden puolesta tai sitä vastaan. Meitä ei myöskään pyydetty laatimaan puolesta ja

Horneteille haetaan korvaajaa. Puolustusvoimien tietopyyntöön ovat vastanneet Boeing (F/A-18), Dassault Aviation (Rafale), BAE Systems (Eurofighter Typhoon), Lockheed Martin (F-35) ja Saab (JAS Gripen).

Turvallisuus- ja puolustuspolitiikan vaiheikas vuosi 2016

Teksti: Antti Kymäläinen Kuvat: Samuli Vahteristo ja Puolustusvoimat

Kulunut vuosi on tarjonnut poikkeuksellisen paljon Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan sekä Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen toimintaan liittyviä linjauksia, muutoksia ja keskustelunaiheita. Päälystölehti kokosi katsauksen keskeisimmistä aiheista.

HUHTIKUU

Periaatepäätös puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan turvaamisesta

Valtioneuvosto hyväksyi 7.4. periaatepäätöksen Suomen puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan turvaamisesta. Päätöksessä määritetään Suomen puolustuksen kriittiset suorituskykyalueet sekä niiden hallinnan kannalta kriittiset teknologiat. Kriittisten järjestelmien toimintakyvyn ja

huoltovarmuuden turvaamisessa keskeisenä toimijana on kotimaassa toimiva puolustusteollisuus, joka on monin tavoin integroitu osaksi Suomen puolustusjärjestelmää. Puolustusvoimien hankinta- ja tutkimustoiminnassa tulee huomioida periaatepäätöksen vaatimukset. Lähitulevaisuudessa erityisen merkityksellisiä ovat merivoimien vanhenevan taistelualuskaluston ja ilmapuolustuksen torjuntahävittäjien suorituskykyjen korvaamishankkeet.

Hornetin korvaajahankinnan tietopyyntö liikkeelle

Puolustusvoimat lähetti 22.4. Hornetin korvaajahankintaa koskevan tietopyynnön Iso-Britannian, Ranskan, Ruotsin ja Yhdysvaltain puolustushallinnoille. Pyyntö pyydettiin välittämään maiden monitoimihävittäjiä valmistavalle teollisuudelle. Pyyntöä kootaan tietoa, joita käytetään hävittäjahankinnan yksityiskohtaisessa suunnittelussa.

Vastaukset tietopyyntöön on nyt saatu. Tarjouspyyntö Hornetin korvaavasta ratkaisusta lähetetään v. 2018 ja hankintapäätös on suunniteltu tehtäväksi v. 2021.

vastaan -tyyppistä vertailua asiasta. Tehtävänäme oli laatia arvio mahdollisen jäsenyyden vaikutuksista mahdollisimman kliinisesti, tiivistä arvon laatinut asiantuntijaryhmä - **Mats Bergquist, François Heisbourg, René Nyberg, Teija Tiilikainen** - toimeksiantonsa.

Ryhmä arvioi, että Suomella on valmius liittyä Naton jäseneksi, sillä ratkaisemattomia käytännön tason ongelmia on varsin vähän. Suomi on tehnyt turvallisuutta edistävää yhteistyötä pohjoismaiden, Etäjien, EU:n ja Naton kanssa. Tämän sotilaallisen ja diplomaattisen lähentymisen myötä on saavutettu hyvä yhteistoimintakyky Naton kanssa. Asiantuntijat totesivat, että Naton näkökulmasta Suomen liittyminen olisi teknisesti suoraviivainen prosessi ja sillä olisi todennäköisesti muiden jäsenvaltioiden hyväksyntä.

Arviossa pohditaan Venäjän suhtautumista Suomen mahdolliseen jäsenyyteen. Venäjä pitää Natoa vastustajanaan ja sen laajenemista uhkana kansalliselle turvallisuudelleen. Asiantuntijaryhmän mukaan Venäjä pyrkii estämään Suomen liittymisen Natoon. Ryhmä arvioi, että Venäjän poliittiset ja taloudelliset reaktiot olisivat voimakka-

ta, jopa tylyjä, etenkin siirtymävaiheessa. Venäjän vastatoimien ennustaminen on ryhmän mukaan kuitenkin vaikeaa.

Asiantuntijaryhmä katsoi, että mahdollisen Nato-jäsenyyden vaikutukset olisivat Suomen kannalta huomattavasti suotuisimmat, jos Suomi ja Ruotsi tekisivät liittymispäätöksen koordinoitusti yhdessä kuin, jos Suomi liittyisi yksin. Vastaavasti Ruotsin päätös liittyä Natoon ja Suomen päätös olla liittymättä jättäisi Suomen eristyksiin ja suojaantumaksi. Ryhmä toteaa, että Suomi ja Ruotsi muodostavat yhteisen strategisen kokonaisuuden, ja niillä on painavat syyt tehdä samat perusvalinnat tulevan turvallisuuden ja puolustuksen suhteen, tapahtuipa se nykyisen Nato-lähentymiseen perustuvan politiikan pohjalta ilman jäsenyyttä tai Natoon liittymällä.

TOUKOKUU

Selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Valtioneuvosto antoi 19.5. selonteon sisäisestä turvallisuudesta. Selonteossa kuvataan Rajavartiolaitoksen ja muiden turvallisuusviranomaisten nykytilannetta ja tehtyjä kehittämistoimia sekä muuttuvaa toimintaympäristöä. Samalla valotetaan toiminnan vaatimusten ja resurssien välistä epäsuhtaa. Samoin tuodaan esille konkreettisia toimenpiteitä, joilla taloutta joudutaan tasapainottamaan.

Rajavartiolaitoksen näkökulmasta tilanne on varsin synkkä. Laitokselta edellytetään uusia sopeuttamistoimia, vaikka edellistään sopeuttamisohjelmaa ei ole vielä saatu päätökseen.

Laitoksen rahoitusta pienentävät talousarvion määrärahan väheneminen, hintojen nousu ja mahdollinen yhteiskuntasopimuksen työaikaa lisäävän osuuden poisto. Sopeuttamistarpeeksi vuoteen 2020 mennessä arvioidaan yhteensä 15 miljoonaa euroa.

Selonteossa Rajavartiolaitos toteaa jatkavansa tehtäviensä ja voimavarojensa pri-

Sisäisen turvallisuuden selonteossa luvataan pitää huolta itärajan valvonnasta. Rajavartiolaitoksen toimintaa joudutaan kuitenkin edelleen sopeuttamaan.

Merivoimien nykyisten Hämeenmaa-luokan aluksien elinkaari päättyi 2020-luvun puolivälissä. Korvaavat alukset halutaan rakentaa kotimaassa.

orisointia. Laitos keskittyy huolehtimaan itärajan perustason valvonnasta, rajanylitysliikenteen turvallisuudesta ja meripelastuksen johtamisesta. Sotilaallisen maanpuolustuksen velvoitteet laitos lupaa hoitaa täysimääräisesti.

Sopeuttamistoimina laitos on selvittänyt muun muassa mahdollisuuksia rajoittaa itärajan rajanylityspaikkojen aukioloa, samoin se on varautunut luopumaan valvonta- ja pelastuskalustosta, sulkemaan toimipisteitä sekä vähentämään osallistumistaan PTR-toimintaan (poliisi, tulli, rajavartiolaitos) ja rikostorjuntaan sisärajoilla.

Selonteon johtopäätösoisiossa nostetaan esiin toimenpiteitä, joista hallitus lupaa pitävänsä huolta. Rajavartiolaitoksen osalta itärajan valvontaan luvataan 160 rajavartiijan lisäys.

Jatkotyönä selonteolle laaditaan parhailaan sisäisen turvallisuuden strategiaa, jolla ohjataan koko yhteiskunnan toimintaa turvallisemmaksi. Työn on määrä valmistua huhtikuun 2017 loppuun mennessä.

KESÄKUU

Lainsäädäntöä keskinäiseen avunantoon

Valtioneuvosto antoi kesäkuun alussa eduskunnalle esityksen Puolustusvoimista annetun lain, aluevalvontalain ja asevelvollisuuslain muuttamisesta.

Lakiesityksellä täydennetään Puolustusvoimien kansainvälistä toimintaa koskevaa lainsäädäntöä. Tehtäviä muutettaisiin siten, että Puolustusvoimilla olisi edellytykset osallistua laajemmin kansainvälisen avun antamiseen ja muuhun kansainväliseen toimintaan. Puolustusvoimista annettuun lakiin lisättäisiin myös säännökset kansainvälisen avun vastaanottamisesta.

Henkilöstön kannalta olennainen kysymys on uusiin tehtäviin osallistumisvelvollisuus. Sotilaallisessa kriisinhallinnassa palvelus perustuu vapaaehtoisuuteen. Uusiin avunantotehtäviin voitaisiin kuitenkin lakiesityksen mukaan määrätä Puolustusvoimien henkilöstöä ilman suostumustakin. Lain perusteluissa todetaan tosin, että ensisijaisesti tulisi käyttää henkilöitä, jotka ovat ura- ja henkilöstösuunnittelussa ilmoittaneet halukkuutensa näihin tehtäviin.

Toinen henkilöstöä koskeva muutos olisi se, ettei avunantotehtävissä ulkomailla noudatettaisi kriha-palveluksen tapaan vahvistettuja erityisiä palvelussuhteen ehtoja, vaan ehdot määräytyisivät Puolustusvoimien virkaehtosopimusten mukaisesti. Tämä siitä huolimatta, että uudet tehtävät poikkeavat olennaisesti kotimaan palvelustehävistä ja olosuhteista.

Lakiesityksien käsittely on eduskunnassa kesken.

Ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko

Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko julkaistiin 17.6. ja lähetettiin eduskunnan käsittelyyn.

Selonteossa arvioidaan Suomen toimintaympäristön kehityksen vaikutuksia ja esitetään painopisteet tulevien vuosien ulko- ja turvallisuuspolitiikalle. Suomi haluaa vaikuttaa aktiivisesti turvallisuuden ja vakauden vahvistamiseen, mutta varautuu myös uhkiin.

- Suomen on ulko- ja turvallisuuspolitiikassaan varauduttava nopeisiin ja arvaamattomiinkin muutoksiin toimintaympäristössään, josta emme halua emmekä voi

eristäytyä, painotti ulkoministeri **Timo Soini** selonteon julkaisun esittelytilaisuudessa. Selonteossa todetaan jännitteen kasvaneen Itämeren alueella, eikä vallitsevassa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa voida sulkea pois mahdollisuutta, jossa Suomea vastaan käytettäisiin tai uhattaisiin käyttää sotilaallista voimaa. Keskeinen muutos Euroopan turvallisuudelle on Venäjän toiminta, Krimin laitton valtaus ja toimet Itä-Ukrainassa. Turvallisuutta heikentävät myös kansainvälinen järjestäytynyt rikollisuus, järjestetty laitton maahantulo, verkkorikollisuus ja informaatiovaikuttaminen sekä terrorismi.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan painopisteiksi selonteko määrittelee muun muassa Euroopan unionin vahvistamisen turvallisuusyhteisönä ja yhteistyön syventämisen Ruotsin ja muiden Pohjoismaiden sekä Yhdysvaltojen kanssa. Naton kanssa Suomi toteuttaa laajaa ja kehittyvää kumppanuutta sekä ylläpitää mahdollisuutta hakea sen jäsenyyttä. Puolustusyhteistyö on tärkeä osa Suomen puolustuskyvyn ylläpitoa, kehittämistä sekä kriisien ennaltaehkäisyä.

Venäjän kanssa halutaan ylläpitää vuoropuhelua kansainvälisestä tilanteesta, Itämeren alueen kysymyksistä ja kahdenvälisistä asioista EU:n yhteisten Venäjä-linjauksien mukaisesti.

Selonteossa korostetaan ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden yhteyttä. Kansainvälisellä yhteistyöllä varaudutaan terrorismin torjuntaan.

Konfliktien hallintaan haetaan vaikuttavuutta ja Suomi osallistuu jatkossakin aktiivi-

sesti kansainväliseen kriisinhallintaan. Suomen roolia rauhanvälittäjänä vahvistetaan. Painopisteenä on myös kansallisen kriisinkestokyvyn vahvistaminen. Turvallisuutta ja hyvinvointia uhkaaviin tilanteisiin varaudutaan, jotta haitat voidaan ennakoida tai torjua.

HEINÄKUU

Suomen ja Iso-Britannian puolustusyhteistyöstä sovittiin

Suomi ja Iso-Britannia sopivat 9.7. puolustusyhteistyön järjestelyistä. Vahvistettu puiteasiakirja on luonteeltaan julistuksenomainen poliittisen yhteistyötahdon ilmaus. Siinä kuvataan suuntaviivat, joiden pohjalta käytännön yhteistyötä kehitetään. Yhteistyötä vahvistetaan muun muassa koulutus- ja harjoitustoiminnassa, kriisinhallintaoperaatioissa ja biologisten aineiden torjunnassa sekä tiedonvaihdoissa ja standardisoinnissa. Asiakirja ei ole oikeudellisesti sitova eikä se sisällä velvoitteita yhteiseen puolustukseen.

Reservi riviin nopeammin

Heinäkuun alusta voimaan tulleella asevelvollisuuslain muutoksella parannettiin Puolustusvoimien reagointikykyä nopeasti muuttuvissa turvallisuustilanteissa. Muutoksen myötä kertausharjoitukseen määrittämiseen säädettyä kolmen kuukauden määräaika ei tarvitse noudattaa niiden harjoitusten osalta, jotka järjestetään sotilaallisen valmiuden joustavan kohottamisen vuoksi. Kertausharjoitusvuorokausien enimmäismäärät eivät myöskään koske

näitä harjoituksia.

Samalla lainmuutoksella kaksinkertaistettiin muiden kertausharjoitusvuorokausien enimmäismäärät. Reservissä olevilla aliupseereilla, opistoupseereilla ja upseereilla enimmäismäärä on nyt 200 päivää.

SYYSKUU

Laivue 2020 -alukset kotimaasta?

Puolustusvoimat ilmoitti syyskuussa selvittävänsä mahdollisuudet hankkia Laivue 2020 -alukset suomalaiselta Rauma Marine Constructions Oy -telakkayritykseltä. Yrityksen kanssa on solmittu aiesopimus, joka mahdollistaa telakkakapasiteetin, huoltovarmuuden edellytysten ja sotalaivojen muiden rakentamisedellytysten selvittämisen. Alusten taistelujärjestelmä kilpailutetaan erikseen kokonaistoimituksena. Laivue 2020 on määrä ottaa operatiiviseen käyttöön vuosina 2026 - 27.

LOKAKUU

Suomen ja Yhdysvaltojen yhteistyöjulistus

Suomen ja Yhdysvaltain kahdenvälisestä puolustusyhteistyötä koskeva aiejulistus allekirjoitettiin 7.10. Julistuksen tavoitteena on syventää kahdenvälistä puolustusyhteistyötä, lisätä säännönmukaisuutta ja moni-

Ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon mukaan Suomi hakee vaikuttavuutta konfliktinhallintaan ja jatkaa aktiivista osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan.

puolistaa yhteistyötä. Aiejulistus on yleinen yhteistyöasiakirja, joka ei sido osapuolia oikeudellisesti eikä sisällä maiden välisiä puolustussitoumuksia.

Julistus vahvistaa maiden yhteistyötä muun muassa puolustuspolitiikassa, tiedonvaihdoissa, suorituskykyjen, valmiuden ja yhteystoimintakyvyn vahvistamisessa, koulutus- ja harjoitustoiminnassa, puolustusmateriaalialalla, tutkimus- ja kehitysyhteistyössä, arvioinnissa sekä kansainvälisissä operaatioissa.

Julistuksen allekirjoitusta edeltävänä päivänä Suomenlahdella tapahtui muutaman tunnin välein kaksi erillistä venäläishävittäjien tekemää Suomen ilmatilan loukkausta. Julkisuudessa epäiltiin näiden loukkausten olleen jonkinlainen muistutus Suomelle aiejulistuksen allekirjoituksen aattona.

Puolustusvoimauudistuksesta julkaistiin loppuraportti

Puolustusvoimien laatima loppuraportti Puolustusvoimauudistuksesta julkaistiin lokakuun lopussa.

Raportin mukaan Puolustusvoimauudistus täytti sille vuonna 2012 asetetut tavoitteet ja se toteutettiin suunnitellussa aikataulussa.

- Muutoksilla saavutettiin v. 2015 noin 123 milj. euron vuotuinen säästö verrattuna tilanteeseen, jossa uudistusta ei olisi tehty. Uudistuksen avulla mahdollistettiin toiminnan tason palauttaminen, varmistettiin kouluttajien riittävyys peruskoulutuskaudella sekä katettiin leikkauksia ja menopaineita. Kertausharjoitusten määrä ja lentotunnit palautettiin vuoden 2010 tasolle. Alusvuokausien määrässä ei päästy tavoitteeseen, mutta tämä aiheutui aluskaluston alentuneesta käytettävyydestä. Menokanteissa saavutettiin tavoiteltu tasapaino, jossa kiinteiden henkilöstömenojen osuus on korkeintaan kolmasosa kokonaismenoista. Uudistuksen toimeenpanoon varattu kertaluonteinen rahoitus oli riittävä, summattiin raportissa.

Raportista ilmenee, etteivät kaikki Puolustusvoimien huolet hävinneet onnistuneen uudistuksen myötä. Päänavaava ovat aiheuttaneet uudistukseen kuulumattomat tekijät.

- Puolustusvoimauudistuksen aikana sekä sen jälkeen Puolustusvoimille kohdennetut lisäleikkaukset ja -velvoitteet, tapahtunut kustannustason nousu sekä turvallisuusympäristön muutos ovat aiheuttaneet suorituskyvyn ylläpitämiseen vaadittavien määrärahojen lisätarpeen. Tarpeen kattamiseksi on jouduttu siirtämään määrärahaa puolustusmateriaalihankinnoista toimintamenoihin, ja tämän lisäksi Puolustusvoimat pyrkii kattamaan leikkauksia ja hallitsemaan kustannus- ja menopaineita

Kommentti

Rahat ja henkilöstö palavat loppuun

Teksti: Antti Kymäläinen

Iämeren alueella tapahtuneet joukkojen ja asejärjestelmien siirrot, ilmatilan loukkaukset sekä venäläisten hävittäjien aggressiiviset uhittelut kansainvälisellä merialueella purjehtivia aluksia kohtaan kertovat osaltaan jännitteen kasvamisesta lähialueillamme. Myös puheet ovat kovenneet, erityisesti Venäjän johdossa.

Suomessa on reagoitu muuttuneeseen turvallisuustilanteeseen. Lainmuutoksella on varmistettu, että reserviä saadaan riviin nopeasti ja puolustusyhteistyötä eri suuntiin on tiivistetty. Ilmatilan loukkauksista on tiedotettu avoimesti, tunnistettujen vieraan valtion koneiden kuvat julkistaen.

Puolustusvoimilta jännitteisyyden kasvu on edellyttänyt valmiuden tehostamista. Normaali tilanteeseen nähden rahanmeno on lisääntynyt ja henkilöstön työmäärä kas-

Tykistö mediakeskityksessä. Suomen tykistön vahvuus tuplaantui viimeisimmässä Etyj-ilmoituksessa, mikä aiheutti epäilyn määrän aiemmasta pimityksestä. Maavoimien vaikuttamisharjoituksen yhteydessä julkisuuteen pääsi eteläkorealainen 155 K9 Thunder -telatykki, joka on yhtenä vaihtoehtona valmistelussa olevassa tykkihankinnassa.

sisäisillä säästötavoitteilla, todetaan raportissa.

JOULUKUU

Puolustuselonteon valmistumista odotetaan

Uutta puolustuselontekoa on valmisteltu puolustusministeriön johdolla vuoden verran ja se annetaan eduskunnalle ensi vuoden alkupuolella. Puolustuselonteossa annetaan lähitulevaisuuden puolustuspoliittiset toimintalinjaukset puolustuskyvyn ylläpidolle, kehittämiselle ja käytölle.

vanut. Kumpikin seuraus on ongelmallinen tilanteessa, jossa toimintamäärärahat ja henkilöstömitoitukset on puristettu minimiin. Puolustusvoimat joutuu sisäiseen säästökierteeseen ja henkilöstö palaa loppuun jo rauhan aikana.

Toivottavasti tähän henkilöstön jaksamis- huoleen ei kuulla uudelleen entisen komentajan motivaatiosanoja, jotka vapaasti siteeraten kuuluivat: "Jos tämä porukka ei selviä rauhan ajan tehtävistään, ei siitä ole sodan aikana mihinkään." Aivan aiheellisesti voidaan nimittäin kysyä, millainen johtaja ajaa joukkonsa loppuun jo ennen ensimmäistäkin taistelua. Perimmäinen syy tilanteeseen ei tietenkään ole Puolustusvoimien johdossa. Syyllisiä pitää etsiä niiden joukosta, jotka päättävät armeijan resurkseista.

Päivä itsenäisyyttä

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Päälystöllehti keräävät tietoa itsenäisyyspäivään liittyvistä tavoista ja käsityksistä 1.–31.12.2016.

Itsenäinen Suomi täyttää ensi vuonna 100 vuotta. Itsenäisyys ja suomalaisuus ovat esillä mediassa etenkin itsenäisyyspäivänä, jolloin suomalaiset katsovat Linnan juhlia, käyvät hautausmailla ja osallistuvat mielenilmauksiin. Utisissa näkyy eliitin juhlinta jumalanpalveluksineen, toisaalta näiden rinnalla Köyhien itsenäisyyspäiväjuhlat, Kuokkavierasjuhlat sekä 612-soih-tukulkueet.

Päivä itsenäisyyttä kartoittaa itsenäisyyspäivään liittyviä käsityksiä ja tapoja, myös julkisuudelta piiloon jääviä. Päälystöliiton jäsenistä monet ovat itsenäisyyspäivänä työssä. Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa palvelevien työpanos juhlapäivänä jää vähälle huomiolle. Olisi hyvä, että kertoisitte kerääjille omasta työpäivästä ja ajatuksistanne osana itsenäisyyspäivää.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura haluaa tietää, miten, missä ja kenen kanssa suomalaiset viettävät itsenäisyyspäivää ja mitä itsenäisyyspäivä suomalaisille merkitsee. Olemme kiinnostuneita myös siitä, miten itsenäisyyspäivän vietto on muuttunut vastaajien elämän varrella ja onko itsenäisyyspäivän vietolla uskonnollisia tai poliittisia kytköksiä. Toivomme vastauksia, herättipä itsenäisyyspäivä positiivisia, neutraaleja tai negatiivisia tunteita.

Keruun järjestää Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Keruu liittyy FT, dos. Tiina Mahlamäen ja FM, YTM Jere Kyyrön tutkimusprojektiin Kansalaisuskonto 100-vuotiaassa Suomessa. Sen pohjalta julkaistaan tietokirja sekä tieteellisiä julkaisuja.

Vastausohjeet: <http://www.finlit.fi/itsenaisyyspaiva>

Päälystöllehti kannustaa jäseniään olemaan mukana tässä keruutyössä. Lähetä oma itsenäisyyspäivän viettoon liittyvä palaute myös Päälystöliittoon: paallystolehti@paallystoliitto.fi

Arvomme kaikkien osallistuneiden kesken liiton pr-tuotteita.

Länsirintamalta ei mitään uutta

Teksti: Antti Kymäläinen

Turvallisuus- ja puolustuspoliittinen keskustelu Suomessa käy vilkkaana ja se on pääosin ystävällis-
mielisen itänaapurimme ansiota.

Vierustoverimme Veli Venäläinen on viime vuosina käyttäytynyt arvaamattomasti, mutta on onneksemme pääosin pysytellyt omalla puolellaan rajalinjaa.

Ihan aina naapurimme ei ole tässä onnistunut, vaan sen hävittäjät ovat toisinaan pistäytyneet haistelemassa länsimaista ilmastoja. Vieläpä sopivasti juuri silloin, kun Suomen ja Yhdysvaltojen edustajat täyttivät mustekyniään puolustusyhteistyösopimuksen sinetöimiseksi. Vahingoksikin on vierailua veikkailtu, mikä voi olla hyvinkin mahdollista. Varteenotettavan selityksen ilmatilan loukkaantumiseen antoi **Jukka Ukkola** Suomen Kuvalehdessä.

- Jopa sää on saattanut vaikuttaa asiaan. Tapahtuma-aikana taisi puhallella navakka pohjoistuuli, jonka voimasta Suomen ilmatilan raja on saattanut paikoitellen lepattaa normaalia etelämpänä, epäili Ukkola analyyssissään.

Veljemme toimet toisaallakin on noteerattu. Ukrainassa on ystäville annettu apua, osin pyytämättä ja yllättäen. Syyriassa naapurimme on testannut sotakalustoaan ja tukenut kavereitaan. Verenvuodatus on ylittänyt kaikki inhimilliset rajat.

Venäjän toimet puoltavat puolustuspoliittista pohdiskelua Pohjolassakin, vaikka provosoitumista ja paniikin lietsomista tulisin välttää.

Viime kuussa puolustusministeri **Jussi Niinistö** nosti keskustelun valokeilaan Ahvenanmaan demilitarisoidun aseman. Aihe kuuluu samaan kategoriaan kuin tasa-arvoisen avioliitto ja monikulttuurisuuden rikastuttava vaikutus yhteiskuntaamme. Näistä kaikista saadaan aikaan palavasisältöinen ohipuhelu, mutta itse asia ei jalostu eivätkä keskustelijoiden näkemyserot lähene.

Ahvenanmaalla ja eräissä muissakin piireissä on horjumaton usko siihen, että edesmenneen Kansainliiton tuella 1920-luvulla solmittu sopimus pitää. Saarimaakunnassa luotetaan vahvasti siihen, että vieraan vallan vehkeilijät väistävät saaren kaikissa konflikteissa kuin leprasaaren Välimeressä.

Tämän takia puheetkin puolustusvalmisteluista torpataan tarpeettomina.

Vastahakoisuudesta huolimatta emämaa pitää huolta merellisestä maakunnastaan kuin kasvattiäiti käenpojasta konsanaan.

- Teemme sen sopimuksen puitteissa parhaamme alueen puolustamiseksi. Teemme sen, mitä on tehtävissä, lupasi puolustusministeriön ylijohtaja **Janne Kuusela** Iltasanomissa.

Kun paikan päälle ei voi mennä, tälläkin hetkellä joku komentajakapteeni katselee kalliokonttorissaan pelkästään karttoja, otsa kurtussa, vihreä Nortti huulilla ja punainen valo oven pielessä. Keltaisen keinovalon kelmeydessä mies miettii päänsä puhki, mihin miinat munitaan ja minne ohjuspat-
terit ohjataan mahdollisessa Oolannin sodassa.

Puolustuspolitiikkaa on sivuttu myös Suomen asevientä koskevassa keskustelussa. Puolustuslottuvuus asiassa liittyy huoltovarmuuteen - pelkästään puolustusvoimien tilauksilla ei kyetä pitämään puolustusteollisuuttamme pystyssä. Keskustelun yhteydessä on vaadittu, ettei aseita myytäisi lainkaan niitä tarvitseville tahoille, vaan ainoastaan sellaisille, jotka vain varastoivat vehkeitä myöhempiä hylkäämistöimenpiteitä silmällä pitäen.

Aseiden vientiä muun muassa Saudi-Arabiaan on pidetty kansainvälisten sopimusten vastaisena. Oikeustieteen osaajien mielestä Suomi tulee kaupoilla sotketuksi sotarikoksiin. Erityisen paheksuttavana pidetään sitä, että syyttömiä siviileitä surmataan suomalaisilla sohloilla. Sotilaista ei kukaan pidä lukua - asepuhuisethan saavat ammuskella toisiaan mielin määrin ihan luontaisetuna.

Olemme Suomessa saaneet elää viimeiset vuosikymmenet rauhassa ja toivomme tilanteen jatkuvan tällaisena myös tulevaisuudessa. Venäjän toimet huolestuttavat meitä, ja maailmalla on käynnissä konflikteja, joiden seurannaisvaikutuksia emme pysty ennustamaan. Puolustuksesta puhuminen ja maailman parantaminen ovat tärkeitä asioita, mutta näitäkin tärkeämpää on, että päättäjämme varmistavat käytännön teoilla puolustusvoimiemme toimintaedellytykset.

Hälytysrahalla saa ja hevosella pääsee

Teksti: Marko Jalkanen Kuva: Samuli Vahteristo

Puolustusvoimien työaikasopimuksessa (PVTAS) on sovittu korvauksesta hälytysluonteisesta työstä. Tällä tarkoitetaan työtä, johon virkamies ennalta arvaamattomasta syystä asianomaisen esimiehen määräyksestä yllättäen kutsutaan vapaa-aikanaan hänen jo poistuttuaan työpaikaltaan. Virkamiehelle maksetaan korvauksena hälytysluonteiseen työhön kutsumisesta ja saapumisesta aiheutuvasta häiriöstä 50 euron hälytysraha.

Mikäli virkamies on määrätty olemaan varalla, päivystyksessä tai vastaavassa taikka kysymyksessä on työaikalaisissa tarkoitettu hätätyö, josta työnantajan on tehtävä viivytyksettä ilmoitus työsuojeluviranomaiselle, ei kysymyksessä ole hälytysluonteinen työ. Myöskään tilanteissa, joissa virkamiehelle on ilmoitettu tällaisesta työstä

etukäteen ennen kuin hän on poistunut työpaikaltaan, kyse ei ole hälytysluonteisesta työstä. Tällöin kyse on vahvistetun työvuoroluettelon muuttamisesta. PVTAS:ssa ei ole sovittu erityisestä aikarajasta, milloin näissä ennalta arvaamattomissa tilanteissa kyse on työvuoroluettelon muuttamisesta tai hälytysluonteista työstä. Jos virkamiehen työvuoro on päättynyt ja hän on jo poistunut työpaikaltaan ja hänelle annetaan määräys saapua työhön ennen seuraavaa vahvistetun työvuoroluettelon mukaista työvuoroa, tästä häiriöstä syntyy oikeus hälytysrahaan.

On huomattavaa, että hälytysluonteisen työn matkoista ei korvata matkustamiskustannusten korvauksia, kuten esimerkiksi vapaamuotoisessa varallaolossa. Järjestöt ovat esittäneet tästä asiasta puolustusministeriöön erimielisen kannan, mutta kun

soveltamismuutos aiheuttaisi lisäkustannuksia, asiasta ei ole viime aikoina neuvoteltu. Nyt nämä matkat kukin virkamies saa vähentää omassa verotuksessaan tulonhankkimiskuluina tavanomaisten työmatkavähennysten tapaan. Emme suosittele käyttämään mitään tavanomaista työmatkaa kalliimpaa matkustamismuotoa, kuten esimerkiksi taksia, hälytysluonteisen työn matkoihin. Jos käytössä ei ole omaa autoa taikka yleisillä kulkuneuvoilla kulkeminen tähän ennalta arvaamattomaan työhön ei ole mahdollista, tämä on syytä tuoda esille työjohtollista määräystä saadessa.

Mikäli tästä huolimatta virkamies on saatava viivytyksettä ja välittömästi työn suorittamispaikalle, haettakoon hänet virka-autolla tai vaikkapa hevosvetoisilla vankkureilla: muutoin menee jalkapeliksi.

Mitä organisaation on huomioitava työpaikkakunnan muuttuessa?

Teksti: Marko Jalkanen

Puolustusvoimauudistus yhdisti monia joukko-osastoja yhdeksi hallintoyksiköksi. Nykyisin valtaosa puolustusvoimien joukko-osastoista toimii maantieteellisesti hajaantuneena useilla eri paikkakunnilla. Näiden hallintoyksiköiden on toiminnassaan huomioitava eräs tärkeä puolustusvoimista annetussa laissa säädetty velvoite. Sisäisissä tehtäväjärjestelyissä, joissa virkamiehen siirtäminen toiseen virkaan tai määrääminen toiseen tehtävään aiheuttaa palveluspaikkakunnan muutoksen, asianomaiselle on annettava päätöksestä tieto vähintään kolme (3) kuukautta aikaisemmin. Siirtymävelvolliselle on siis annettava tosiasiallinen mahdollisuus valmistautua siirtoon. Tällaiseen siirtopäätökseen on liitettävä mukaan myös valitusosoitus, jolla saa hakea muu-

tosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Päätöstä noudatetaan valituksesta huolimatta, jollei tuomioistuimella täytäntöönpanoa. Puolustusvoimien virkamiehet ovat velvollisia siirtymään työnantajan määräyksestä pysyväisluonteisesti toiseen työnsuorittamispaikkaan, joka saattaa sijaita toisella paikkakunnalla. Siirtymisvelvollisuudella rajoitetaan yksilön perusoikeuksia, vaikkakaan se ei merkitse suoranaisesti virkamiehen velvollisuutta asua jollakin paikkakunnalla. Toiseen tehtävään siirtymisvelvollisuus voi kuitenkin tosiasiallisesti rajoittaa virkamiehen vapautta valita asuinpaikkansa. Lainsäätämisvaiheiden aikana eduskunnan perustuslakivaliokunta on todennut, että puolustusvoimien virkamiehen määräämisessä toiseen virkaan tai tehtävään on kysymys puolustusvoimien hen-

kilöstöjärjestelmän tavanomaisesta ja hyväksyttävänä pidettävästä piirteestä, josta puolustusvoimien palvelukseen hakeutuvat ovat etukäteen tietoisia. Siirtopäätökseen on kuitenkin liitettävä mukaan muutoksen hakumahdollisuus, jotta varmistutaan yksilön oikeusturvasta. Niihin tehtävään määräämistä koskeviin päätöksiin, jotka eivät aiheuta palveluspaikkakunnan muuttumista, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Jaksaminen Merivoimissa

Teksti: Juha Susi

Henkilöjärjestöt (AuL, JUKO, PL, UL) toteuttivat yhteistyössä kyselyn Merivoimissa palveleville jäsenilleen. Vastanneista puolet kokee uupumista viikoittain. Uupumisoireista suurimpia ovat työhuolien ja asioiden pyöriminen mielessä myös vapaa-aikana (60 %), unihäiriöt (53 %) ja työajan riittämättömyys työtehtävien hoitamiseen kunnolla (50 %).

Kerromme seuraavassa numerossa enemmän kyselyn tuloksista sekä jatkotoimista.

Vuosiloman myöntämisen periaatteisiin tarkennuksia

Teksti: Marko Jalkanen

Puolustusvoimissa on pikkuhiljaa päästy työnantajan ja järjestöjen välillä konsensukseen valtion vuosilomasopimuksen soveltamisesta. Asia on hiertänyt neuvotteluilmapiirissä sen jälkeen, kun Pääesikunta tulkitsi Päälystöliiton työtuomioistuimeen viemää kiistaa yksittäistapauksena. Työtuomioistui-
messsa puolustusvoimien todettiin tietien rikkoneen sopimusmääräyksiä ja toimineen valtion vuosilomasta tehdyn virkaehtosopimuksen vastaisesti. Tuomion jälkeen Pääesikunta ei muuttanut hallinnon käyttämiä vuosiloman myöntämisperiaatteita ja piti edelleen itsellään oikeuden jakaa vuosilomaa vapaapäivillä osiin. Vapaalla olevat olisivat ikään kuin reservissä ja heidät on helpompi kutsua töihin kuin vuosilomalla

olevat. Tätä tulkintaa ei järjestöissä ole hyväksytty.

Nyt hallinnon käyttämiä vuosiloman myöntämisperiaatteita ollaan muuttamassa ja tarkentamassa uudella normilla, joka on tervetullut. Puolustusvoimien henkilöstöjärjestöt on otettu normin laadintaan mukaan ja tätä työtä on tehty yhdessä. Vuosilomat on annettava mahdollisimman yhdenjaksoisesti sekä lomakaudella että sen ulkopuolella, jolleivät työtehtävien laatu tai muut syyt vaadi loman jakamista useampiin jaksoihin. Tilanteissa, jolloin työnantaja jakaa vuosiloman osiin, loman jakaminen tulee perustua välttämättömiin toiminnallisiin syihin. Nämä syyt tulee osoittaa työvuoroluettelossa välttämättömien työtehtävien työvuoroina, ei vapaapäivinä. Vapaapäivät

eivät ole vuosilomasopimuksessa sovittuja välttämättömiä syitä vaan työajan laskennallisia syitä, jotta jakson ylityökynnys kasvaa.

On myös huomattavaa, että virkamiehen on puolustusvoimista annetun lain nojalla saavuttava määräyksestä palvelukseen myös vuosilomalta. Tämä koskee yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin liittyviä uhkia tai niihin sisältyviä erityistilanteita taikka valmiuslain mukaisia poikkeusoloja tai näiden uhkaa. Tällaisen uhkan tai tilanteen ollessa ilmeinen virkamiehen on viipymättä itse otettava yhteyttä palveluspaikkaansa.

Eläkelaskuri päivittyi

Teksti ja kuva: Juha Susi

Sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut vuoden 2017 kertoimet. Palkkakero, elinaikakero ja työeläkevakuutusmaksut vaikuttavat kukin omalta osaltaan muun muassa eläkkeen määrittämiseen.

Palkkakertoimella määritetään laskenta-vuoden ansiot eläketapahtumavuoden tasoon. Kero nousi 1,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Elinaikakertoimen tarkoituksena on sopeuttaa eläkkeitä yhä pitenevään elinaikaan. Tämä tehdään leikkaamalla eläkettä kertoimen avulla. Kero ei muutu eläkeläisellä vuosittain, vaan se määräytyy eläketapahtumavuoden mukaan. Vuonna 2017 kero leikkaa 3,656 prosenttia.

Työeläkevakuutusmaksuilla rahoitetaan eläkkeitä. Vuodelle 2017 maksuista poistui tilapäinen alennus, samoin kilpailuky-sopimukseen sisältyi työnantajalta siirtyviä

maksuosuuksia työntekijöille. Sotilailla säilytettiin eläkeuudistuksessa työeläkemak-sun vähenteisyys eläkkeen tasoja määri-tettäessä, tosin kilpailukyky-sopimuksen osuutta siinä ei huomioida.

Jäsenosiosta löytyvään eläkelaskuriin on syötetty uudet kertoimet. Henkilöiden, jot-ka aikovat siirtyä reserviin vuoden 2017 lopussa, tulee huomioida, että eläketapahtumavuosi on 2018. Kyseisen vuoden kero on laskurissa arvio. Laskurin käyttäjä voi halutessaan itse muokata tulevien vuo-sien kertoimia ja näin arvioida talouden kehittymistä.

Palkkakero 1,389
Elinaikakero 0,96344
Työeläkevakuutusmaksut
6,15 % alle 53-vuotiailla ja yli
62-vuotiailla, 53 – 62-vuotiailla
7,65 %.

Koulutusta tarjolla

Jäsenosiointiin on avattu ilmoittautumislo-makkeet edunvalvojille suunnattuihin kou-lutustapahtumiin. Ensimmäisen kurssin (ILMAV, MERIV, RVL) ilmoittautuminen on lehden ilmestymisen aikoihin juuri päätty-mässä.

Koulutustarjontaan on ensi vuodelle suunni-teltu muutamia alueellisia koulutustapahtu-mia. Näihin toivotaan myös jäsenistön osal-listuvan palveluksen sallimissa puitteissa. Luottamusmiessyörymä valmistelee tilaisuu-sien ohjelmavun loppuvuoden aikana. Aiheena voi olla esimerkiksi tehtävänkova-

uksen laatiminen. Tapahtumia on tarkoitus järjestää eri puolilla Suomea joukko-osas-tovierailuiden yhteydessä.

Alueelliset LMYT-päivät (ILMAV, MERIV, RVL) 24. - 26.1.2017, Laiva

Alueelliset LMYT-päivät (MAAV, PE+al) 15. - 17.2.2017, Laiva

Puheenjohtajapäivät 3. - 5.5.2017, Laiva

Luottamusmies- ja yhteistoiminnan jatko-kurssi 16. - 18.5.2017, Laiva

Eroamisiät muutoksessa

Puolustusministeriö on valmistellut laki-uudistusta, jolla nostettaisiin sotilaiden eroamiseksi. Sama lainuudistustyö on me-neillään sisäministeriössä koskien Rajavar-tiolaitosta.

Uudistuksen taustalla on vuodenvaihteessa voimaan astuva eläkeuudistus (JuEL), jon-ka perusteella eläkeiät nousevat kaikilla jul-kisen sektorin virkamiehillä vuodesta 2018 lukien 3 kk/v, kuitenkin enintään 2 vuotta. Tällä hetkellä virastojemme lainsäädännöt määräävät eroamisiäksemme 55 vuotta. Mikäli lakia ei muutettaisi, joutuisi osa so-tilaista tyhjän päälle: eroamisiä täyttyisi, mutta oikeutta sotilaseläkkeeseen ei syn-tyisi.

Osa jäsenistä on ollut toimistoon yhtey-dessä ja tiedustellut lainmuutosesityksen vaikutuksista vanhoihin sotilaisiin. Niihin ei ole tulossa muutosta. Lain yleisperusteluissa tuodaan esille, että sotilas voi tiettyjen edellytysten täytyessä jäädä vanhuuselä-keelle jo ennen eroamisiänsä.

Esimerkki: jäsen on vanha sotilas, jolla pal-velusvuosivaade 29 vuotta täyttyy v. 2018. Hänen eroamisiänsä nousee lakiuudistuk-sen myötä kolmella kuukaudella eli 55 v 3 kk. Mikäli lakiuudistusta ei tehtäisi, joutui-si henkilö eroamaan jo 55-vuotiaana. Mah-dollisuus erota palvelusvuosien perusteella säilyy edelleen. Tässä esimerkissä palve-lusaikavaade olisi 29 v 3 kk. Käytännössä siis osalle vanhoista sotilaista tulee eroa-misien korotuksesta lisää pelivaraa, eli he voivat halutessaan jatkaa töissä yli 55 vuoden iän.

Päälystölaitto on saanut lausuntopyynnön ja ottaa lausunnossaan kantaa ministeriön laatimaan lakiesitykseen. Avaamme uudis-tuksen tarkoitusta tulevissa koulutustapahtumissa lisää.

Työeläkeotteet

Teksti ja kuva: Juha Susi

Moni jäsen on varmaankin saanut kotiinsa työeläkeotteen, joko itselleen tai puolisolalle. Kyseiset otteet eivät sisällä sotilaseläkkeeseen laskettavia tietoja. Tähän on tulossa muutos.

Keva on kehittänyt sähköisiä palveluitaan viime aikoina tehokkaasti. Nykyisin oman työeläkeotteen voi pyytää Kevan sähköisessä palvelussa kirjautumalla heidän järjestelmään Omat eläketiedot -osioon. Kirjautumisesta ja työeläkeotteen tilaamisesta on kuvalliset ohjeet jäsensivuillamme, mikäli niitä tarvitaan.

Vuodenvaihte tuo tähän muutoksen. Kevan verkkosivujen uudistumisen myötä sotilasasiat löytyvät entistä selkeämmin. Samoin oma työeläkeote näkyy sivustolle kirjautumisen jälkeen ilman erillistä tilaamista. Ensimmäisessä vaiheessa otteessa näkyvät sotilaspalveluajat, sotilasajaksi luettavan

muun valtion palvelu, etuusansioden tiedot (esim. isyys/äitiyslomat) sekä keskeytystiedot. Lisäksi otteelta voi tarkistaa työnantajatiedot ja palvelussuhteen ansiotiedot vuodesta 2005 alkaen. Kuluva vuoden ansiotiedot päivittyvät järjestelmään verotuksen valmistuttua ja näkyvät automaattisesti viimeistään huhtikuussa 2017.

Hallituksen esitys sotilaiden eroamisikiä koskien heijastaa muutoksia myös työeläkeotteisiin. Mikäli lakiuudistus hyväksytään keväätistuntokaudella, saadaan alin vanhuuseläkeikä ja eläkkeen laskentatiedot työeläkeotteelle mahdollisesti jo syksyn 2017 aikana.

Paperisia työeläkeotteita ei sotilaiden osalta tulla jatkossakaan näkemään, sillä Keva suosii kaiken postin lähettämistä sähköisessä muodossa. Mikäli edelleen haluaa perinteisempää palvelua, onnistuu sekin.

Kun olet jäämässä eläkkeelle

Hae verokortti eläkettä varten hyvissä ajoin heti, kun olet saanut eläkepäättöksen. Verokortti kannattaa hakea jo ennen eläkkeen ensimmäistä maksupäivää. Eläkkeestä peritään tammikuusta lähtien 40 prosentin ennakonpidätys, jos eläkkeenmaksajalla (Keva) ei ole käytössään eläkeverokorttia. Hakemalla eläketulon verokortin varmistat sen, ettet maksa veroa liikaa tai liian vähän. Palkkatulon verokortti ei sovi eläkkeen ennakonpidätykseen, koska palkkatulosta tehdään eri vähennykset kuin eläketulosta.

[http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Verokortti/Eläketulon_verokortti\(9185\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Verokortti/Eläketulon_verokortti(9185))

Eläkeikää lähestyvän kannatta hyödyntää sekä Kevan sähköistä työeläkeotetta että Päälystöliiton eläkelaskuria.

Työvuorosuunnitteluun uusia pelimerkkejä

Teksti ja kuva: Jukka Mäkinen

Marraskuun sopimustoiminnan seurantarhymässä allekirjoitettiin sopimus, jonka mukaisesti viikoittaista vapaa-aikaa voidaan jatkossa keskimääräistää jakson tai kahden aikana tietyissä tapauksissa. Samassa yhteydessä työaika-sopimukseen tehtiin joitakin teknisiä muutoksia.

Keskimääräistäminen on sekä työnantajan että virkamiehen etu

Rajavartiolaitoksen työaika-sopimuksen 11 §:ään (Viikoittainen vapaa-aika) lisättiin seuraava kappale:

Vartiolaivalla sekä syrjäisellä vartioasemalla palvelevan virkamiehen viikoittainen vapaa-aika voidaan järjestää keskimäärin 36 tunniksi yhden työjakson ajalla. Kansainvälisissä rajaturvallisuusoperaatioissa viikoittainen vapaa-aika voidaan 3 a §:n mukaista työvuorosuunnittelua käytettäessä lisäksi järjestää keskimäärin 36 tunniksi kahden

peräkkäisen työjakson ajalla. Viikkolepoa annettaessa yhdenjaksoisen vapaa-ajan on oltava pituudeltaan vähintään 24 tuntia.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa voidaan tarvittaessa suunnitella vartiolaivalla ja syrjäisellä vartioasemalla kaikki jakson työt yhteen putkeen. Kansainvälisissä rajaturvallisuusoperaatioissa voidaan tarvittaessa näin toimia kahden jakson yhteenlaskettujen työtuntien osalta. Tarve sopimusmuutokseen lähti työnantajasta, mutta jäsenistölle tehdyn kyselyn perusteella muutokselle oli tilausta myös virkamiehen näkökulmasta. Työnantaja voi jatkossa suunnitella edellä mainituissa tapauksissa henkilöstön käytön huomattavan paljon joustavammin, ja toisaalta virkamiesten kannalta pitempien yhtäjaksoisten vapaa-aikojen saaminen helpottaa työn ja perhe-elämän yhteensovittamista sekä työn rasituksista palautuminen onnistuu pitempien vapaiden aikana paremmin. Uutta mallia on kuitenkin seurattava tarkasti ja henkilöstön on hyvin herkästi otettava kantaa sen toimivuuteen.

Sopimusmuutos mahdollistaa mm. syrjäisillä vartioasemilla työvuoroputkien sorvaamisen uuteen uskoon.

Tekniset muutokset selkeyttävät sopimusta

Työaika-sopimuksen 1 §:stä (Soveltamisala ja työaikamuodot) korvattiin sana vartiolen-tueessa sanoilla sekä lentotoimintayksikössä ja lentoteknisessä yksikössä johtuen vartiolen-tolaivueen organisaatiomuutoksesta. 2.2. (Partiointin työaika) huomautuksen alta poistettiin 1 kappale tarpeet-tomana. Lisäksi 3 a §:ään (Säännöllisen työajan keskimääräistäminen jaksotyössä kahden peräkkäisen työjakson aikana) ja 5 §:ään (Tasotusvapaaajärjestelmä säännöllisen työajan kohdentamiseksi jaksotyössä) lisättiin maininta lisätyöstä. Sopimuksella on jo aikaisemmin näissä pykälissä tarkoi-tettu, että lisätöitä koskee samat sopimus-kirjaukset kuin ylityötäkin.

Työtuomioistuimen päätöksen 2015-138 maksatustilanne

Tukipalveluarvioiteihin liittyvät maksatus-toimenpiteet ovat työnantajalle edelleen osittain kesken. Niiden tehtävien osalta, joissa on edelleen sama hoitaja kuin 1.1.2014 tilanteessa ja jotka palkkalau-takunta otti suoraan arvioitavakseen v. 2014, prosessi on selvitystyön osalta vielä käynnissä. Kaikki selvitykset tehdään lop-puun saakka ja sen jälkeen HR-palveluryh-mä toimeenpanee korjaukset yhtenä ko-konaisuutena. Alustavan arvion mukaan korjaukset olisi toimeenpantu tammikuun loppuun mennessä 2017.

xx.xx.2016 RVL TARKVES (VM xx.xx.2016)

3 a § Säännöllisen työajan keskimääräistäminen jaksotyössä kahden peräkkäisen työjakson aikana

Mikäli näiden työjaksojen kuluessa muodostuu lisä- ja/tai ylityötä, niiden ylityön muodos-tumista tarkastellaan kahden jakson yhteenlaskettuja lisä- ja/tai ylityökyynnyksiä soveltaen.

5 § Tasotusvapaaajärjestelmä säännöllisen työajan kohdentamiseksi jaksotyössä

Soveltamisohje:

Tasotusvapaaajärjestelmää voidaan käyttää sekä ennakoitavissa olevien säännönmukais-ten työmäärävaihtelujen tasaamiseen suunnitellusti että yllättävien työmäärävaihtelujen tasaamiseen. Järjestelmässä ei synny lisä- tai ylityötä vaan työaika tasataan antamalla säännöllinen työaika tai 4 §:n a- momentin mukainen työaika ylittäen tehdyt työtunnit (pe-rusosa ja mahdollinen korotusosa) myöhemmin vastaavana korottamattomana työajan lyhennyksenä eli tasotusvapaana.

11 § Viikoittainen vapaa-aika

Vartiolaivalla sekä syrjäisellä vartioasemalla palvelevan virkamiehen viikoittainen vapaa-aika voidaan järjestää keskimäärin 36 tunniksi yhden työjakson ajalla. Kansainvälisissä rajaturvallisuusoperaatioissa viikoittainen vapaa-aika voidaan 3 a §:n mukaista työvuorosuunnittelua käytettäessä lisäksi järjestää keskimäärin 36 tunnik-si kahden peräkkäisen työjakson ajalla. Viikkolepoa annettaessa yhdenjaksoisen vapaa-ajan on oltava pituudeltaan vähintään 24 tuntia.

MA	TI	KE	TO	PE	LA	SU
23.1	24.1	25.1	26.1	27.1	28.1	29.1
00 22.00	00 14.30	00 14.00	00 22.00	00 14.30	00 21.45	00 08.15
A	F	A	A	V	V	V
8.00	8.30	8.00	13.45	8.15	8.00	8.00

MA	TI	KE	TO	PE	LA	SU
23.1	24.1	25.1	26.1	27.1	28.1	29.1
00 08.00	00 08.00	00 08.00	00 08.00	00 08.00	00 08.00	00 08.00
V	V	V	V	V	V	V

Kykytöön 24.1.2016

Uudistuksia www-sivuilla

Liiton nettisivut uusittiin – ja pelkistettiin – reilut kaksi vuotta sitten. Samalla sivustot muutettiin responsiivisiksi, jolloin sivupohjat mukautuvat kävijän käyttämän päätelaitteen mukaan ja sivujen lukemisesta tuli huomattavasti helpompaa. Tänä vuonna Päällystölehden nettiversion lukemista on helpotettu hankkimalla lisenssi uuteen julkaisualueeseen. Muita muutoksia tehdään parhaillaan ja niistä osa onkin jo julkaistu. Kenttien sijoittelussa ja värimaailmassa on tehty pieniä muutoksia. Julkisen puolen etusivulla on Päällystölehden nettijulkaisun linkki sivun alaosassa ja muutamaan lehdessä olevaan juttuun on lisätty linkitys. Ajankohtaisiin ilmoituksiin julkisella ja jäsensivujen puolella on lisätty asiasanoja, joiden kautta löytyy kyseiseen aihepiiriin liittyvät julkaisut. Vanhoihin uutisiin ei asiasanoja ole käyty lisäämässä, joten ne löytyvät tarvittaessa hakulaatikon kautta. Ajankohtaisen ilmoituksen sisältäessä liitteen on tästä ilmoitettu paperiliittimen kuvalla. Jäsensivujen etusivulle on lisätty Tapahtumat-osio. Kuhunkin tapahtumaan on lisätty asiaan liittyvät henkilöt ja karttanäkymä, missä tapahtuma sijaitsee. Lomakohteiden varustilanteet näkyvät lehden ilmestymisen aikana todennäköisesti jo uudessa kalenterinäköymässä. Kalenterista näkyvät vapaat vuorot kaikista lomakohteiden asunnoista yhdestä kohtaa ja minkä hintaisesta viikosta on kyse (alennus-, normaali- vai sesonki- viikko). Palautetta ja mahdollisia lisätoiveita sivustojen käytettävyyden osalta voi antaa yhteystiedot-välilehdellä olevan palautelinkin kautta.

Jäsenpalveluista

Jäsenedut.fi-palvelu jatkaa toimintaansa kaikkien ammattijärjestöjen jäsenten hyväksi. Palveluun tulee etuuksien näkemiseksi ja saamiseksi rekisteröityä. Rekisteröitymisen yhteydessä kysytään omaa ammattiliittoa. Jäsenedut.fi-palvelu saa

neuvoteltua edullisia tarjouksia jäsenistölle vain, jos sillä on osoittaa, että palvelua käytetään. Osaa tarjoustuotteista voi tilata ainoastaan jäsenedut.fi-palvelun kautta. Joululahjoja hankkiessa kannattaa siis säästää euroja ja samalla tukea palvelun jatkumisen edellytyksiä.

Liitto on myös jatkanut yhteistyösopimusta kylpylä- ja majoituspalveluita tuottavan Holiday Clubin kanssa. Alennukset ja toimintaohjeet etuuden saamiseksi löytyvät jäsensivuilla. Uutena yhteistyömuotona liitto on päättänyt julkaista jäsensivuilla henkilöstöpalveluyrityksen linkin ja lyhyen informaation toimista, joilla reserviin siirtyvät liiton jäsenet voivat löytää itselleen ansiotyötä. Uuteen oravanpyörään ei houkutella, vaan työrupeamat voivat olla hyvinkin lyhyitä ja niitä voi sovittaa itselleen parhaiten sopiville ajanjaksoille. Toki vakituisiakin työsuhteita voi solmia. Yrityksellä on muutamia evp-jäseniämme töissä heillä itsellään tai heidän asiakkaansa palveluksessa, ja kokemukset ammattikuntamme työmoraalisista ja sääntölisyydestä ovat niin positiivisia, että he kaipaavat lisää tekijöitä.

Päällystökalerit vuodelle 2017 on lähetetty jäsenille erillispostituksena. Kaleria ei lähetetty niille, jotka ovat ilmoittaneet jäsensivujen eAsiainnissa, etteivät sitä tarvitse. Ennakoarvailut eivät itselläni kalerin tarpeellisuudesta osuneet ihan kohdalleen, sillä yli 95 % jäsenistöstä tarvitsee edelleen fyysisen taskukalenterin.

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004, (09) 586 2867
toimisto@asianajotoimistolindell.fi
Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

Huomionosoitukset

Päällystöliiton ansiomerkit ja -mitalit, jotka ovat myönnetty päivämäärällä 6.12.2016, on lähetetty yhdistyksille edelleen saajilleen luovutettavaksi. Ritarikuntien kunniamerkkejä liitto voi esittää jäsenilleen puolustusministeriön kautta. Käytännössä menettely on se, että jäsenyhdistys täyttää kunniamerkkiehdotuslomakkeen ja lähettää sen liiton toimistolle 1.2. mennessä. Liiton hallitus käsittelee tehdyt esitykset ja lähettää hyväksymänsä edelleen puolustusministeriöön. Liiton toimisto ei täydennä ehdotuslomakkeita, vaan ne tulee olla tarkasti täytettyjä ja ehdotusten perusteltuja. Liitto ei lähetä puutteellisesti täytettyjä ehdotuksia eteenpäin. Kunniamerkkiehdotusten allekirjoittajana on siis liitto. Puolustusministeriöllä on tietty kiintiö kunniamerkeistä, joita se voi esittää ritarikunnille, joten vaikka liitto esittäisikin kunniamerkkiä, ei ehdotus välttämättä etene ritarikuntien käsittelyyn.

.....

Onnea voittajille!

Päällystölehden lukijapalautetta on kerätty syksyn aikana. Saatua palaute on käsitelty toimitusneuvoston kokouksissa ja huomioitu toimitustyössä.

Palautteen antajien kesken on arvottu Päällystöliiton esinepalkintoja. Järjestösihteeri Minna Laitisen toimiessa onnettarena arpanni suosi tällä kertaa **Heikki Paavistoa** ja **Rauno Kekäläistä**. Palkinnot on lähetetty voittajille.

Päällystölehti toivoo edelleen palautetta. Osallistu ja vaikuta.

- Päätoimittaja -

Historiallinen päätös – yksilöjäsenyys vaihtoehdoksi

Teksti ja kuvat: Samuli Vahteristo

Vantaalla 8. marraskuuta kokoonnutnut Päälystöliiton edustajakokous päätti uudistaa liiton säännöt. Sääntöuudistus avaa mahdollisuuden kuulua suoraan yksilöjäsenenä Päälystöliittoon. Liiton paikallisyhdistysten asema ja niihin kuuluvien jäsenten vaikuttamismahdollisuus on muutoksista huolimatta edelleen merkittävä. Sääntömuutoksen jälkeenkin Päälystöliitto toimii maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja kansainvälisen kriisinhallinnan aloilla ja edustaa sekä valvoo kaikkien jäsentensä oikeudellisia, taloudellisia ja sosiaalisia etuja.

Päälystöliiton puheenjohtaja **Sakari Vuorenmaa** korosti, ettei suora yksilöjäsenyys liittoon luo koko valtakunnan alueella toimiville jäsenyhdistyksille mitään kilpailevaa yhdistystä.

- Se antaa jäsenmäärältään pienille yhdistyksille luonnollisen keinon purkautumiseen ja yhdistystoiminnan päättämiseen. Yksilöjäsenyys luo tasavertaisen mahdollisuuden osallistua liiton päätöksentekoon ja tarjoaa mahdollisuuden nauttia päälystöliittolaisen edunvalvontakoneiston turvasta sekä muista eduista.

Samalla Vuorenmaa nosti esiin myös sen,

että Päälystöliitossa on huomattava määrä muita kuin opistoupseerijäseniä.

- Omassa tiedotustoiminnassa puhumme liiankin usein vain opistoupseeristosta. Liiton hallinnolle ja edunvalvontakoneistolle jokainen jäsen on yhtä tärkeä ja hänen asiansa viedään tasavertaisesti eteenpäin. Jäsenmäärältään suurimmillakin yhdistyksillä on jatkossa edustajakokouksessa vain yksi ääni käytössään, mikä tasavertaistaa yhdistysten aseman. Päälystöliiton Evp-yhdistyksen nykyisen 10 äänen vaikutusmahdollisuus sulaa jatkossa yhteen äänen, mikä selkiyttää Evp-yhdistyksen roolin päätöksenteon kokonaisuudessa. Liitolla on ollut aina kunniajäseniä, mutta uutena vaihtoehtona liitto voi hyväksyä myös kannattajajäseniä.

Hallituksen jäsenelle lisää vastuuta ja työsarkaa

Jo useamman vuoden kestäneen sääntöuudistustyön tavoitteena oli luoda säännöt, joiden avulla Päälystöliitto voi itsenäisenä liittona turvata jäsentensä edunvalvonnan aina 2030-luvun loppupuolelle asti. Yksi uusien sääntöjen eduista on se, että edustajakokouksen valitsema hallitus pys-

tyy hyvin nopeasti reagoimaan muuttuviin tilanteisiin tarvittaessa kutsumatta edustajakokousta koolle. Jäsenten ääni ja tahtotila ovat joka tapauksessa päätöksenteossa mukana edustajakokouksessa valitun hallitusedustajan kautta. Liiton hallituksessa on vuoden 2018 alusta alkaen aikaisemman 1+18 sijasta 1+2 – 11 päätöksentekijää. Edustajakokous päättää, kuinka monta jäsentä hallitukseen valitaan, ja hallitus valitsee keskuudestaan tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia.

Puheenjohtaja Sakari Vuorenmaa korosti, että jatkossa hallitukseen valittavilla on entistä enemmän vastuuta ja työsarkaa. Hän kehotti yhdistyksiä tulevan vuoden aikana kartoittamaan, ketkä ovat halukkaita ja kyvykkäitä tätä vastuuta kantamaan.

- Näen, että jatkossa olemme entistä yhtenäisempiä ja niin varapuheenjohtajat kuin hallituksen jäsenet edustavat kaikki koko Päälystöliittoa, mutta toki alueellinen ja eri osaamisalueiden ääni tulee olla edustettua hallituksessa. Meidän jokaisella edustajalla on 2 000:n palveluksessa olevan jäsenen mandaatti ajaa asiaansa millä tahansa forumilla.

Valmisteluvaiheessa eniten keskustelua ja

Edustajakokous sujui ennennäkemättömän yksimielisellä tavalla. Kokouksessa puhetta johti Kari Reinivuo ja varapuheenjohtajana toimi Kari Hildén. Etualalla vasemmalla kokouksen sihteerit Arto Penttinen ja Jarkko Mäkinen.

vääntöä aiheuttanut asia oli varapuheenjohtajien määrä, ja siihenkin Vuorenmaa tarjosi sopua tuovan toimintamallin.

- On selvää, että ainakin puolustusvoimien ja rajan puolella tarvitaan varapuheenjohtajat. Yhdistykset voivat edustajakokouksessa vaikuttaa ponsiesityksen kautta, jos katsovat suuremman määrän varapuheenjohtajia tarpeelliseksi.

Päällystöliiton uudet säännöt astuvat voimaan 1.1.2017, ja liiton toimisto sekä hallitus alkavat heti sopeuttaa ohjeistusta uusien sääntöjen edellyttämiin puitteisiin. Niihin kuuluvat keskeisinä liiton johtosäännön ja vaaliohjeen ajantasaistaminen.

Huoli henkilöstön jaksamisesta julki

Edustajakokousedustajat olivat huolissaan, ei yksin liiton jäsenten jaksamisesta, vaan koko Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen henkilöstön jaksamisesta ja siksi edustajakokous muodosti julkilausuman, jossa asiaa halutaan tuoda laajemmin julki – henkilöstö uupuu työkuorman alla.

Julkilausumassa todetaan muun muassa, että viimeisten vuosien toiminta, hallinto-rakenteiden uudistus, henkilöstövähennykset, resurssit ja työtehtävät ovat lisänneet työkuormaa osin jopa yli sietorajan. Samaan aikaan kansainvälinen ilmapiiri on kiristynyt, minkä johdosta valmiudellisten tehtävien määrä on kasvanut huomattavasti. Tämä tarkoittaa sitä, että lakisääteisten valmiuteen ja aluevalvontaan liittyvien tehtävien lisääntyminen hoidetaan nykyisin pienemmällä henkilöstömäärällä kuin aiemmin.

Julkilausumassa liitto antaa tunnustusta työnantajavirastoille, jotka ovat tunnistaneeet hälytysmerkit. Käyttöön on otettu jaksamista tukevia toimintatapoja, kuten etätöy tai perusyksiköiden hallinnollisten tehtävien karsiminen. Nämä ovat vain laastaria vakavampaan vaivaan. Päällystöliitto kuitenkin katsoo, että tarvitaan järeämpiä keinoja. Ammattitaitoisen henkilöstön määrä on palauttava tehtävien vaatimalle tasolle ja turvallisuudesta vastaavien virastojen rahoitus on turvattava.

Hyvin hoidettu talous ja yhteistyö antavat turvaa

Edustajakokous hyväksyi liiton toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen vuodelta 2015 sekä vuoden 2017 talousarvion ja toimintasuunnitelman sekä vahvisti vuoden 2017 jäsenmaksun aikaisemmalle tasolle. Vuoden 2015 tilikauden osalta toimintamenoista oli toiminnan järkevöittämisellä saatu aikaan huomattavia säästöjä ja sijoitustoiminnan osalta kirjattiin merkittävä tuotto. Kaiken kaikkiaan liiton taloudesta voitiin todeta, että se antaa hyvän turvan viedä suunnitellusti toimintaa eteenpäin. Jatkossa sijoitusvarallisuus on realisoitavissa tarvittaessa edunvalvontaan, kun jäsenmäärän laskiessa liiton tilinpäätökset muuttuvat väistämättä alijäämäisiksi.

Edustajakokous eteni varsin yksituumaisissa merkeissä ja vahvan yhteishengen saattamana. Päällystöliitto ja sen edunvalvontakoneisto on kunnossa. Hyvä niin, sillä edustajakokousedustajat saivat kuulla puheenjohtaja Vuorenmaan tulevaisuuskatsauksessa, että edunvalvontatyön saralla

riittää jatkuvasti perattavaa ja saavutettujen etujen puolustamista.

- Maan talouden surkea tila ja virastojen riittämättömät määrärahat pakottavat työnantajat kummassakin virastossa toimiin, ja samalla kokeillaan myös sopimusten tulkintarajoja. Monet näistä toimita kohdistuvat väistämättä henkilöstön palkkaukseen, ja äärimmillään monia sopimuksia yritetään tulkita uudella, työntekijöille epäedullisella tavalla.

Päällystöliiton edunvalvontakoneisto on varpaillaan ja valmiina ensisijassa paikallisesti sopien ratkomaan erimielisyytapauksia tai pahimmassa vaihtoehdossa viemään ne jopa työtuomioistuimen päätettäväksi, kuten pääluottamusmies Marko Jalkanen totesi omassa puheenvuorossaan.

Myönteistä kehitystä ja lisävoimaa edunvalvontatyölle antaa Upseeriliiton kanssa hyvässä yhteisymmärryksessä ja luottamuksellisessa hengessä tapahtuva yhteistyö Upseerien ammattijärjestöjen (UNK) piirissä. Aivan viime vuosina myös Aliupseeriliitto on ollut mukana yhteistyön kehittämisessä. Suomen Poliisijärjestöjen liiton liittyminen Akavaan avaa mahdollisuuden entistä vaikutusvaltaisemmalle edunvalvontayhteistyölle yhdessä turvallisuuden piirissä toimivien liitojen kanssa.

- Keskeistä yhteisessä edunvalvonnassa ovat palvelussuhteen ehtojen pysyvyyden turvaaminen ja yhteiskuntavaikuttaminen poliittisten päättäjien kautta sekä yhteiset lausunnot lainsäädäntötyöhön. Meidän tulee myös tukea virastoja niiden rahoituskehysten kuntoon saattamisessa.

Päällystöliiton varapuheenjohtaja Jyrki Lukkarinen mento-roi kokouksen ensikertalaista Sanna Laamasta.

Yksituumaisesti tulevaisuuteen

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Päällystöliiton tämän syksyn edustajakokous oli historiallinen kahdestakin syystä. Ensiksi sääntöuudistus loi mahdollisuuden kuulua yksilöjäsenenä Päällystöliittoon. Toiseksi tuskin koskaan edustajakokouksen puheenjohtaja on päässyt niin vähällä kuin yksimielisille päätöksille nuijaa kopauttanut **Kari Reinivuo**, sillä kokouksessa ei äänestetty eikä käytetty kuin kannatuspuheenvuoroja. Päällystöliiton varapuheenjohtaja ja sääntömuutostyöryhmän jäsen **Jyrki Lukkarinen** näki syvän yksituumaisuuden muodostuneen yhdistyksien ja liiton hallinnon vuodesta 2014 alkaneen tiiviimmän vuorovaikutuksen tuloksena. Sen tavoitteena on turvata liiton tulevaisuus aina 2030-luvulle asti.

- Puheenjohtajapäivillä on ainakin kahden vuoden ajan työryhmissä luodattu, miten edunvalvonta tulisi parhaiten hoidettua tulevaisuuden haasteet huomioiden. Koko prosessin ajan paikallisyhdistyksiä ja niiden jäseniä on informoitu ja kuultu sekä sääntöluonnokset ovat olleet lausunnolla. Evp-yhdistys on ollut myös sääntötyöryhmässä mukana, joten olisi ollut ihme, jos joku yhdistys olisi tuonut uutta jo yhdistysrekistissä ennakotarkastettuihin sääntöihin. Lukkarisen mielestä vankka ja yksimielinen tuki antaa hyvän pohjan jatkotyölle eli johdosäännön, vaaliohjeen ja liiton muiden ohjeiden uudistuksille.

- Tästä on hyvä jatkaa ja viedä asiat muutoksen vaatimalle uralle. Paikallisyhdistyksistä käytetään jatkossa nimitystä jäsenyhdistys. Yksilöjäsenyys ei varmaan muodostu kovin merkittäväksi alkuvaiheessa. Mikäli yhdistyksiä purkautuu, monen on

luontevaa liittyä lähellä toimivaan jäsenyhdistykseen, mutta toki yksilöjäsenyys tuo yhden vaihtoehdon lisää.

- Jäsenyhdistyksen kääntä sääntöjä ei välttämättä tarvitse lähteä uudistamaan, mutta ohjeistusta joudutaan tekemään varsinkin evp-jäsenten roolista, sillä heidän äänensä kulkeutuu vain Päällystöliiton Evp-yhdistyksen kautta. Muuten heidän toimintansa jatkuu jäsenyhdistyksissä samankaltaisina, Lukkarinen toteaa.

Ensi kertaa Päällystöliiton edustajakokouksessa mukana ollut Huovinrinteen Päällystöä edustava **Sanna Laamanen** antoi positiivista palautetta kokouksen annista.

- Tulen edustajakokoukseen hyvin valmistautuneena ja oman yhdistykseni evästäjänä. asiat menivät juuri niin kuin oman yhdistyksen kanta oli. Kokous oli ensikertalaiselle silmiä avaava, miten jämykäksi kokousta johdettiin ja miten päätösten teoille annettiin vankat perusteet monipuolisen taustatiedon kautta.

Laamanen kertoi saaneensa edustajakokouksessa myös koko joukon eväitä jäsenyhdistyksen hallitustyöskentelyyn.

- Liiton puheenjohtajan ja luottamusmiehen katsaukset avasivat edunvalvontatyön kokonaisuutta. Sain selvän kokonaiskuvan liiton hyvästä taloudenhoidosta, edunvalvonnan tavoitteenasettelusta ja luottamusmiestoiminnasta. Sain myös selvän viestin siitä, miten tärkeitä edunvalvontatyön lisäksi ovat yhteistyö muiden ammattijärjestöjen kanssa sekä yhteiskuntavaikuttaminen. Ennen kokouksen päätösnuijan kopautusta **Kari Reinivuo** totesi, että nyt meillä kaikilla on mahdollisuus tehdä juuri sellainen Päällystöliitto kuin jäsenet ovat halunneet.

Antti Kuivalaisesta Päällystöliiton kunniajäsen

Teksti: Samuli Vahteristo

Päällystöliiton edustajakokous kutsui Päällystöliittoa puheenjohtajana vuosina 2005 - 2012 luotsanneen **Antti Kuivalaisen** kunniajäseneksi. Antti toimi ennen puheenjohtajakautta pitkään myös pääluottamusmiehenä Rajavartiolaitoksessa. Antti ajoi kaikissa toimissaan jämykäksi ja suoraselkäisesti liiton jäsenten etuja ja hankki luottamukselliset suhteet niin Rajavartiolaitoksen kuin Puolustusvoimien henkilöstöjohtoon. Kuivalaiselle liiton jäsen ja jäsenten asiat olivat aina keskiössä ja yksöasioita. Hän korosti kaikessa liiton toimissa myös läpinäkyvyyttä.

Pohjois-Karjalasta puhelimitse tavoitettu Antti Kuivalainen välitti kiitokset valinnasta ja terveiset kaikille Päällystöliiton jäsenille. Hän kertoi seuraavansa mielenkiinnolla ajankohtaisia uutisia edunvalvontarintamalta ammattiyhdistyslehtien ja netin kautta.

- Olen ollut myös miltei kuukausittain yhteydessä puheenjohtaja **Sakari Vuoremaan** ja pääluottamusmies **Marko Jalkasen** kanssa. Hieno kuulla, miten liiton asiat etenevät ja jäsenten edunvalvontaa hoidetaan edelleen jämykäksi.

Antti Kuivalainen toimii Metsästäjäliiton Pohjois-Karjalan piirin puheenjohtajana. Työhön kuulu valvoa pohjoiskarjalalaisten metsästäjien edunvalvontaa. Toiminnanjohtaja pyörittää päivittäistä operatiivista toimintaa, mutta Kuivalainen osallistuu liittovaltuustoedustuksen lisäksi myös arkiseen työhön vahvasti.

Liiton kunniajäseniksi on kutsuttu aiemmin kapteeniluutnantti evp. **Armo Korvela**, kapteeni evp. **Pentti Järvinen** ja kapteeniluutnantti evp. **Harri Sirén**.

Päällystöliiton edustajakokous valitsi Vuoden opistoupseeriksi Puolustusvoimien logistiikkalaitoksella (PVLOGI) palvelevan luutnantti **Jarmo Schuurmanin**. Sivulla 22 on laajempi juttu Jarmo Schuurmanin ajatuksista ja palkitsemisesta.

Piirit tilanteen tasalla

Teksti ja kuva: Juha Susi

Puolustushaarojen ja Rajavartiolaistoksen toimijat ovat kokoontuneet varapuheenjohtajiensa johdolla perinteisesti ennen edustajakokousta piirikokouksiin. Tilaisuuksissa on valittu kunkin piirin asettamat toimihenkilöt edustajakokoukseen sekä käsitelty tulevan kokouksen aiheita.

Tällä kertaa piirien tilaisuuksiin kohdistui normaalia enemmän odotuksia tulossa olevan sääntömuutoksen johdosta. Miten yhdistykset näkevät hallituksen koon muutoksen? Turvaavatko uudet säännöt edunvalvonnan tason edelleen? Miten puolustushaarojen erityispiirteet huomioidaan?

- Keskustelua herätti lähinnä muiden piirien suhtautuminen muutosesityksiin. Selvityksen jälkeen asia ei herättänyt enempää kysymyksiä. Lisäksi käsitelimme ajankoh-
taisia edunvalvontaan liittyviä asioita, joita on noussut esille, toteaa rajan varapuheenjohtaja **Jyrki Juvonen**.

Merivoimien varapuheenjohtaja **Marko Luukkonen** haluaa korostaa, että merivoimien piiri on edelleen huolestunut puolustushaarallisesta vaikuttamisesta.

- Ei piirimme missään nimessä ole yhtenäistä päällystöliittolaista ajatusta vastaan. Olemme huolestuneita puolustushaaramme sisällä tehtävän edunvalvonnan turvaamisesta. Henkilöstöryhmämuutokset, meripalvelu ja varallaolo puhuttavat edelleen toimijoitamme, Luukkonen kertoo edessä olevaa edunvalvontatyötä.

Valmistelutyö onnistui

Huoli sääntömuutosesityksen läpimeno-
sta osoittautui turhaksi. Hallituksen pitkä ja huolellinen valmistelutyö kantoi hedelmää. Yhdistykset oli sitoutettu sääntömuutosvalmisteluun kaksien aiempien puheenjohtajapäivien työskentelyssä. Taustoja oli avattu edellisen edustajakokouksen esittelyssä. Sääntömuutos on ollut lausuntokierroksella yhdistyksillä. Hallinnon jäsenet ovat osaltaan tiedottaneet vastualueensa yhdistyksiä uudistuksesta. Voidaan siis todeta, että piirit olivat tilanteen tasalla sääntömuutostyön tarpeellisuudesta.

- Kenties aika sääntömuutokselle oli vihdoin kypsä, toteaa Maavoimien varapuheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen**.

Yhdistykset olivat hyvin perillä sääntöuudistusesityksestä. Markku Määttänen (ILTY Lappi), Ilmavoimien varapuheenjohtaja Reino Mäkelä, Jarkko Mäkinen (Pirkkalan PY) ja Ville Salmenhaara (Luonetjärven PY) vaihtoivat ajatuksiaan sääntöuudistuksesta piirikokouksen päätyttyä.

Samoilla linjoilla on Ilmavoimien varapuheenjohtaja **Reino Mäkelä**. Hän näkee yhdistysten sitouttamisen jo valmisteluvaiheessa olleen avainasemassa.

- Haluan ajatella, että kyse on hyvästä valmistelusta, johon yhdistykset olivat ottaneet kantaa valmisteluvaiheessa. Lisäksi asioita oli esitelty tiedotustilaisuuksissa, niin yhdistysten omissa kokouksissa kuin joukko-osastovierailujen yhteydessä. Vuoden 2017 edustajakokoukseen liittyen varapuheenjohtajat näkevät piirien tarpeen vain korostuvan. Sujuvan kokouksen turvaamiseksi piirien ehdokkaiden tulevan hallinnon edustajiksi tulee olla hyvissä ajoin selvillä. Samoin muut esityslistalle nousevat asiat. Kevään puheenjohtajapäivillä katsotaan senhetkinen tilanne.

- Ensi vuoden kokouksessa luodaan suuntaviivat vuosille 2018 – 2021, Mäkelä toteaa.

Edustajakokous antoi tukensa hallinnolle

Teksti: Sakari Vuorenmaa Kuva: Samuli Vahteristo

Edustajakokouksen päätösten perusteella voimme todeta, että liiton hallinto on onnistunut tehtävässään ja toiminut asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kokouksen keskeisin päätösjä oli hyväksyä liitolle uudet säännöt noudatettavaksi 1.1.2017 lukien. Uusien sääntöjen mukaisesti hallituksen koko sopeutetaan olemassa olevaan jäsenmäärään ja samalla mahdollistetaan jäsenyys suoraan liittoon yksittäisten henkilöiden osalta.

Uudistukset saattavat tuntua pieniltä, mutta joka tapauksessa niillä on suuri merkitys liiton toimintaan tulevaisuudessa. Yksilöjäsenyydellä varmistetaan se, että jokaisella palveluksessa olevalla jäsenellämme on mahdollisuus olla liiton jäsen riippumatta siitä, löytyykö henkilölle jäsenyhdistystä, jonka henkilö tuntee omakseen. Yksilöjäsenyys ei ole kilpaileva jäsenyysmalli jäsenyhdistyksille, vaan sen tarkoituksena on täydentää mahdollisuuksia kuulua liiton jäsenyyteen.

Hallinnon pyörittäminen ei ole itsetarkoitus

Sääntömuutos antaa päätöksenteolle joustavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta, unohtamatta maantieteellistä ja asiantuntijuutta koskevaa kattavuutta koko jäsenistön osalta. Vuoden 2017 edustajakokouksessa liitolle valitaan hallitus, jossa on puheenjohtaja ja 2 - 11 jäsentä. Varapuheenjohtajat valitsee hallitus keskuudestaan, mutta tarkoituksenmukaista on valita ainakin kaksi varapuheenjohtajaa eli molemmille hallinnonaloille/virastoille omansa. Tarvittaessa varapuheenjohtajien määrä voi olla myös jotain muuta, ja tämän osalta edustajakokous voi jo valmisteluissaan ja ponsiesityksillä vaikuttaa myös tulevaisuudessa. Edustajakokouksen rooli ei uudistuksessa muutu, vaan se on jatkossakin liiton ylintä päätösvaltaa käyttävä toimija. Yhdistysten, piirien ja muiden toimijoiden kannattaa valmistautua hyvissä ajoin vuoden 2017 puheenjohtajapäiville ja edustajakokoukseen,

jotta uudistusten mukainen tahtotila saadaan mahdollisimman kivuttomasti heijastettua tuleviin päätöksiin.

Liiton säännöt on tarkoituksella laadittu riittävän väljiksi, ettemme tukehduta tai rajoita hallintoa liian tiukkoihin raameihin muuttuvassa toimintaympäristössä. Sääntöjä täydentävien ohjesääntöjen ja muiden ohjeiden tarkoitus on selventää kulloistakin jäsenistön tahtotilaa. Ne kuvastavat, miten liittoa halutaan johdettavan ja mitä toimintoja on tarkoituksenmukaista ylläpitää jäsenistön tarpeiden tyydyttämiseksi. Ohjesääntöjen ja muiden ohjeiden päivittäminen on jo käynnistetty toimiston ja hallinnon keskuudessa. Tavoitteenamme on, että uudistetut ohjeistukset kyetään esittelemään kevään 2017 puheenjohtajapäivien yhteydessä noudatettavaksi valmistauduttaessa syksyn vaaliedustajakokoukseen. Uudistusten tavoitteena on se, että vuosille 2018–2021 valittavaan hallintoon sitoutuvat henkilöt tietävät vaatimukset, joihin heidän tulee sitoutua ja mihin he ovat oikeutettuja jäsenistöä edustaessaan.

Voimavaroja on kohdennettava suunnitelmallisesti

Uudistetut säännöt edellyttävät nykyhallinnossa olevilta henkilöiltä vahvaa panosta myös vuoden 2018 toiminta- ja taloussuunnitelman sekä vuosien 2018 – 2021 strategian laadinnassa. Työskentelyn tavoitteena on määrittää ne asiat, joihin liitto voimavaransa kohdentaa tulevina vuosina, mikä on liiton tarkoitus ja erityisesti ydin tehtävä. Strategiassa on otettava kantaa

myös siihen, miten Päälystöliiton eläkeläisten edunvalvontaa hoidetaan ja miten hoidetaan liiton sekä ammattikuntamme historiaan ja perinteisiin liittyvät toimenpiteet tulevaisuudessa. Korostan, että tässä työssä on haettava ne toimintatavat, joilla rajalliset resurssit saadaan keskitettyä palvelemaan strategiassa asetettavia tavoitteita.

Edunvalvontatyö edellyttää sitoutumista

Edustajakokouksen päätösten johdosta liittoon perustetaan vaalivaliokunta, jonka tehtävänä on valmistella vaaliedustajakokouksen henkilövalinnat ja yksilöjäsenten edustus. Vaalivaliokunnan kokoonpano ratkaistaan alkuvuodesta 2017, mutta varmaa on jo se, että valiokunnan työskentelyä johtaa edustajiston puheenjohtaja. Valiokunnan työn onnistumisen varmistamiseksi tulee piirien ja valiokunnan tehdä tiivistä yhteistyötä hallituksen varsinaisten jäsenten valintaan liittyen. Uuden puheenjohtajan valinta tulee kaikissa tapauksissa kokoussaliin ratkaistavaksi yhdistysten esitysten perusteella. Puheenjohtajavaalin osalta varmistetaan liiton toimenpitein se, että kaikki ehdokkaat lähtevät vaaliin samoilla edellytyksillä ilman mitään erityisasemaa kenenkään osalta.

Tehdyt päätökset tulevat vaikuttamaan laajasti edunvalvontaan sitoutuneisiin ihmisiin, oli kyseessä sitten toimi- tai luottamushenkilöistä. Yhteistä kaikille toimijoille on ja tulee olla se, että sitoudutaan toimimaan liiton tarkoituksen mukaisesti. Toimivan johdon ja hallinnon on määriteltävä selkeästi ne asiat, joilla on vaikutukset yksittäisten henkilöiden päätöksiin lähteä hakeutumaan avautuviin tehtäviin tulevaksi vuodeksi. Sitoutumisella on aina hintansa suhteessa omaan aikaan, virkatehtäviin ja perhe-elämään yleisesti. Liiton on kyettävä vastaamaan sitoutumiseen niin, että henkilöstöedustajien ei tarvitse ainakaan ajatella mahdollisia taloudellisia menetyksiä, jos henkilö aidosti sitoutuu toimimaan jäsenistömme eteen. Tärkeintä on ryhtyä viipymättä kartoittamaan niitä henkilöitä, jotka haluavat ja sitoutuvat tehtäviinsä, mikäli tulevat valituksi vuoden 2017 vaaliedustajakokouksessa tai muilla hallinnon päätöksillä.

Puheenjohtaja Sakari Vuorenmaan mukaan piirien yhteistyö tulee korostamaan mentalessa kohti ehdokasasettelua ja edustajakokousta – vain tällä menettelyllä varmistamme tavoitteen täyttymisen: yksi ja yhtenäinen Päälystöliitto.

Päälystöliiton edustajakokouksen
julkilausuma 8.11.2016, Vantaa

Henkilöstön jaksaminen huolestuttaa

Päälystöliitto kantaa suurta huolta Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen henkilöstön jaksamisesta. Viimeisten vuosien toiminta ja työtehtävät ovat lisänneet henkilöstön työkuormaa osin jopa yli sietorajan. Taustalla ovat useat samaan aikaan tapahtuneet oleelliset muutokset resursseissa ja työtehtävissä. Hallintorakenteiden uudistukset vähensivät henkilöstön määrää huomattavasti tehtävien pysyessä ennallaan tai jopa kasvaessa. Kertausharjoitusten määrä kolminkertaistui palautuen vuoden 2010 tasolle. Samaa aikaan kansainvälinen ilmapiiri on kiristynyt, jonka johdosta valmiudellisten tehtävien määrä on kasvanut huomattavasti. Tämä tarkoittaa sitä, että lakisääteisten valmiuteen ja aluevalvontaan liittyvien tehtävien lisääntyminen hoidetaan nykyisin pienemmällä henkilöstömäärällä kuin aiemmin. Henkilöstö on alkanut oireilla ja uupua työkuorman kasvusta johtuen. Virastot ovat tunnistanee hälytysmerkit. Käyttöön on otettu jaksamista tukevia toimintatapoja, kuten etätyö tai perusyksiköiden hallinnollisten tehtävien karsiminen. Nämä ovat vain laastaria vakavampaan vaivaan. Tarvitaan järeämpiä keinoja. Ammattitaitoisen henkilöstön määrän palauttaminen tehtävien vaatimalle tasolle on mahdollistettava.

Turvallisuuden takaaminen

Kansalaiset ovat huolissaan yhteiskunnan perusasioista kuten turvallisuus. Lomautukset, irtisanomiset tai avautuvien virkojen täyttämättä jättäminen eivät sovi tähän yhtälöön. Päälystöliitto edellyttää, että turvallisuudesta vastaavien virastojen rahoitus turvataan.

Henkilö- ja muiden resurssien leikkaukset ovat osaltaan luoneet henkilöstön keskuuteen täydellisen epävarmuuden tulevaisuudesta ja nykytilan turvaamisesta. Pienemmällä henkilöstömäärällä, työaika- korvausten osalta jatkuvien epäselvyyksien esiintymisellä ja muilla tekijöillä on osansa tässä epävarmuuden synnyssä. Tämä vaikuttaa väistämättä henkilöstön jaksamiseen, työmotivaatioon ja työ- ja palvelusturvallisuuteen kielteisesti.

Päälystöliitto ry on puolustusministeriön ja sisäministeriön hallinnon aloilla toimiva Akavaan kuuluva valtakunnallinen ammattijärjestö. Liitolla on 42 jäsenyhdistystä, jotka toimivat maanpuolustuksen, rajavartiolaitoksen ja sotilaallisen kriisinhallinnan aloilla. Henkilöjäseniä jäsenyhdistyksissä on yhteensä noin 3 900.

Huomionosoituksia

Teksti: Juha Susi

Edustajakokouksen yhteydessä Päälystöliiton hallitus palkitsi pitkäaikaisia toimijoita ja yhteistyökumppaneita.

Ansiomitali soljen kera

Pääläluottamusmies Marko Jalkanen
Varapuheenjohtaja Reino Mäkelä
Pääläluottamusmies Juha Susi

Ansiomitali Päälystöliiton toimijoille

Hallituksen jäsen Mika Avelin
Pääläluottamusmies Jaakko Levä
Pääläluottamusmies Marko Ylönen

Ansiomitali yhteistyökumppaneille

Lippueamiraali Markku Hassinen,
Rajavartiolaitoksen henkilöstöosaston osastopäällikkö
Kenraalimajuri evp. Jukka Ojala
Hallitusneuvos Jari Kajavirta, Henkilöstöyksikön johtaja, puolustusministeriö
Luutnantti evp. Timo Heikkinen, Vertaistukiryhmä Vakeasti Korvattavat ry:n puheenjohtaja

Laivatykistön kärkiosaaja

Teksti: Matti Vihurila

Kuvat: Kuvamestari Kalefoto, Samuli Vahteristo ja

Jarmo Schuurmannin kotialbumi

*Puolustusvoimien logistiikkalaitoksella (PVLOGL) palveleva luutnantti **Jarmo Schuurman** (52 v) on valittu Vuoden opistoupseeriksi. Schuurman on työskennellyt vuodesta 2015 alkaen Merijärjestelmäosastolla, missä hänen järjestelmävastuullaan ovat merivoimien laivatykit, rannikko-ohjus 2006 sekä kauko-ohjattava asejärjestelmä RWS.*

varusmiespalveluksen suorittaneena merelle siirtyminen oli hyppy kohti tuntematonta, mutta se kannatti. Urani laivatykkikaluston piirissä on ollut mielenkiintoinen, kertoo Alankomaissa syntynyt ja Suomeen, Lievestuoreelle 10-vuotiaana muuttanut Schuurman. Hollanti on hänen toinen äidinkiensä.

Nykyisessä tehtävässään häntä työllistävät Hamina-luokan ohjusveneiden peruskorjaushanke ja uusi taistelualus, Laivue 2020 –hanke niihin asennettavien asejärjestelmien osalta. Lisäksi Schuurman on mukana Jehu-luokan kuljetusveneiden kauko-ohjattavien asejärjestelmien vastaanotossa sekä kansainvälisessä yhteistyössä eri maiden asevoimien ja laitevalmistajien kanssa.

- Merivoimien laivatykistön koetoiminnan johtaminen on yksi osa työtäni.

Edullisia asehankintoja ulkomailta

Schuurmannin laajat kansainväliset laivastoyhteisökontaktit ovat tuottaneet huomattavia säästöjä ulkomailta tehdyissä asehankinnoissa. Nato-johtoisissa yhteistyökokouksissa hän on teknisenä asiantuntijana selvittänyt kohdemaan poistettavan asekaluston saatavuutta Suomen merivoimien käyttöön.

- Kun Ruotsi ja Saksa luopuivat käytössään olleista laivatykkijärjestelmistä ja ministeriön tasolla saatiin avuttua yhteistyö maiden välille, hoidin hankintoihin liittyvät käytän-

nön asiat kuten sopimukset, hinnat ja toimitukset. Saimme varsin edullisesti merkitävän määrän varaosia ja -laitteita oman kalustomme ylläpitämiseksi, Schuurman kertoo.

Osaamista hyödynnettävä loppuun saakka

Palkitsemisperusteissa luutnantti Jarmo Schuurman mainitaan tarmokkaasti asioihin tarttuvana ja vahvana linjausten antajana, joka ohjaa ja opastaa muuta henkilöstöä vankalla kokemuksella. Kokemuksen ja työssä hankitun osaamisen arvostamista hän perää myös työnantajalta.

- Puolustusvoimauudistuksessa Merivoimien opistoupseerien ylätason tehtäviä vähennettiin. Ratkaisu tuntuu oudolta, sillä luulisi työnantajan hyödyntävän loppuun saakka ammattikuntamme osaamista, Schuurman kummeksuu.

Pv-uudistus selkeytti hänen omaa työnkuvaa merkittävästi, mutta vastaavasti lisäsi kiirettä. Tehtävien määräajat ovat lyhentyneet ja töiden priorisointi on lähes päivittäistä.

Kiitospuheessaan Jarmo Schuurman antoi tunnustusta Päälystölaitoksen tekemälle edunvalvontatyölle.

- Liiton toiminta on mahdollistanut meille opistoupseereille vastuullisten tehtävien hoitamisen, ja kentällä olemme saaneet keskittyä ydinosaamiseemme, siinä kehityksen niin ammatillisesti kuin palkkauksellisesti, Schuurman totesi.

Luutnantti Schuurmannin v. 1986 alkanut sotilasura on edennyt aluspalveluksesta esikuntatehtäviin. Lähes 15 vuotta hän on toiminut eri taistelualusten taisteluvälineupseerina, ja ennen Puolustusvoimauudistusta viisi vuotta Merivoimien materiaalilaitoksella merivoimien asejärjestelmien kunnossapidon ja hankintojen parissa. Miksi sotilasuralle? - Jotenkin se oli itsestään selvää, että minusta tulee ammattisotilas. Maavoimissa

**Luutnantti
Jarmo Schuurman, 52 v**

- Osastoupseeri PVLOGL:n Merijärjestelmäosastolla.
- Toiminut aiemmin mm. taistelualusten tväl-upseerina ja SMMEPA:n tykkimestarina. Saa-
nut koulutuksen lisäksi EOD- ja IEDD-tehtäviin (räjähteiden rai-
vaaminen).
- Asuu omakotitalossa Raisiossa. Perheeseen kuuluu vaimo ja kol-
me lasta (tyttö 13 v, pojat 15 v ja 19 v), lisäksi kaksi pientä, mo-
nirotuista koiraa.
- Harrastaa mm. koirien kanssa lenkkeilyä, kahvakuulaa ja kunto-
nyrkkeilyä sekä lukemista. Las-
ten harrastusten tukeminen vaa-
tii oman aikansa.

Kiitospuheessaan Jarmo Schuurman antoi tunnustusta Päälystöliiton tekemälle edunvalvontatyölle.

PYTE keskus- tason vaikutus- kanavana

Teksti ja kuvat: Marko Jalkanen

Valtion yhteistoimintalaki velvoittaa valtiotyönantajaa huolehtimaan työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kaikissa valtion virastoissa ja laitoksissa. Puolustusvoimat muodostaa yhteistoimintalaissa tarkoitetun viraston. Yhteistoiminnan järjestämisestä ja noudatettavista menettelytavoista puolustusvoimissa on sovittu tarkentavalla yleissopimuksella, ja yhteistoimintaelinten perustamisesta vastaavat hallintoyksiköiden esikunnat (vast.). Keskushallintotasolla toimii Puolustusvoimien yhteistoimintaelin eli PYTE. JUKO ry:n pääyllystöliittolaisina edustajana PYTE:ssä on liiton puheenjohtaja ja varajäsenenä neuvotteleva päluotamusmies.

PYTE kokoontuu säännöllisesti. Viimeisen vuoden aikana siellä on käsitelty mm. eri-

laisten normien ja ohjeiden päivityksiä, virkajärjestelyjä, tulevien vuosien kehusehdotusta, puolustusvoimien tilahankkeita ja muita hankkeita, joilla on vaikutuksia henkilöstöön, työhön tai työoloihin. Pääesikunnassa käsitellään muitakin yhteistointamenettelyn piiriin kuuluvia henkilöstöasioita, kuten henkilöstöryhmävaihdoksia, mutta ne käsitellään yleensä pienemmällä konklaavilla henkilöstöjärjestöjen kanssa, ei PYTE:ssä.

Tiedon vaihtamista ja benchmarkkausta

Pääesikunnan henkilöstöosaston apulaisosastopäällikkö, eversti **Heikki Pohja** toimii PYTE:n asiantuntijajäsenenä. Pohja kokee, että yhteistoiminnasta on merkittävää hyötyä työnantajatoiminnalle. YT-elimissä

hyödynnetään molemminpuolista tiedottamista.

- YT-elin mahdollistaa benchmarkkauksen eli sellaisen vertailuanalyysin, jonka avulla työnantajatoiminnassa voidaan tunnistaa puutteita ja laatia sen perusteella oman toiminnan kehittämiseen tähtääviä ideoita ja tavoitteita, Pohja tarkentaa.

Eversti Pohja kertoo, että vaikka työnantaja pyrkii kirjoittamaan ohjeet ja käskyt ymmärrettäväksi, kirjauksista saattaa saada jonkin toisen käsityksen, jota asiavalmistelijat eivät ole tarkoittaneet. Tämän johdosta henkilöstön kuuleminen on tärkeää, kun asiakirjat ovat vielä luonnosvaiheessa eikä niitä ole jaettu kentälle.

PYTE:n toinen asiantuntijajäsen, komentaja **Jari Danielsson** pitää YT-elintä tärkeänä voimavarana kerätä kokemusperäistä tietoa henkilöstöltä. Tiedonkeräämistä on syytä hyödyntää kaikessa työnantajatoiminnassa. Pääesikunnan henkilöstöosastolla henkilöstösektorin johtajana toimiva Danielsson toimi aiemmin henkilöstöpäällikkönä Suomenlahden meripuolustusalueella ja

PYTE pyrkii myös jalkautumaan keran vuodessa kentälle ja vieraillemaan puolustusvoimien hallintoyksiköissä. Tänä syksynä vierailtiin muun muassa Merivoimien esikunnassa, jossa tavattiin alueellisen YT-elimien edustajia.

Rannikkoprikaatissa, joissa hän kuului asiantuntijana paikalliseen YT-elimeen.

- Suurin ero PYTE:n ja paikallishallintotoimiston YT-elimellä on keskusteluaktiivisuus. Paikallistason kokouksissa vuorovaikutus oli usein varsin vilkasta. Toivoisin myös PYTE:een samanlaista aktiivista keskustelua ja mielipiteiden vaihtamista, jotta kaikki päätöksiin vaikuttava informaatio olisi varmasti työnantajan käytettävissä, Danielsson kertoo.

Danielssonin mukaan henkilöstöjärjestöjen YT-elinten toiminnassa olisi myös kehitettävää.

- Henkilöstöjärjestöjen kannattaisi aina lausua ja ottaa kantaa asioihin, kun siihen tarjotaan mahdollisuutta eikä asioissa ole vielä tehty lopullista päätöstä. Joskus se vajaailmoituskin on hyväksyttävää, mutta jos järjestöistä ei kuulu mitään, herää epäily siitä, onko asiakirja mennyt perille, Danielsson lisää.

Käskyt ja ohjeet tuotava raakileena YT-käsittelyyn

Palkansaajajärjestön Pardian asiamies **Mikko Äikäs** on pitkän linjan pyteläinen. Äikäs, joka toimi aiemmin Päälystölaiton pääluottamusmiehenä, on nykyisessä työssään nähnyt myös muiden virastojen YT-elinten toimintaa.

- PYTE toimii kokonaisuutena hyvin, kun sen toimintaa verrataan muihin valtiohallinnon YT-eliimiin. Kehitettävää olisi lähinnä siinä, mitä henkilöstöä koskevia asioita ja missä vaiheessa ne tulisi tuoda PYTE:n käsiteltäväksi. Nyt ei ole lainkaan varmaa, tietävätkö ja ymmärtävätkö puolustusvoimien

Komentaja Jari Danielsson (vas.) ja eversti Heikki Pohja toimivat PYTE:n asiantuntijajäseninä.

asianvalmistelijat yhteistoimintamenettelyn tarkoituksen, Äikäs tiivistää.

PYTE:ssä JUKO ry:tä edustava insinööri-verstiluutnantti **Ari Rautakorpi** tuo esiin samankaltaisen kehityskohteen: monesti asiat tuodaan YT-elinten käsiteltäväksi liian valmiina.

- Yhteistoimintamenettelyä on toki yritetty toteuttaa ja henkilöstöä kuunneltu, mutta se on usein ollut hyvin muodollista, jotta voidaan edes jollakin tavalla osoittaa yhteistoiminnan toteutuvan normien edellyttämällä tavalla. Mielipiteillä tai asiantuntijalauseunoilla ei tässä vaiheessa ole enää juuri ollut merkitystä.

Rautakorpi nostaa esille viime vuonna julkaistun ohjeen puolustusvoimien säästöjen toteuttamiseksi.

- Ohje laadittiin Pääesikunnassa ja valmis tuotos esiteltiin PYTE:ssä. Ohjeen sisältöön tai keinovalikkoon, joilla säästöihin pyritään, ei voitu vaikuttaa. Ohjetta ei siis miltään osin tehty yhteistoiminnassa henkilöstön kesken.

Vuodesta 2003 PYTE:n jäsenenä toiminut Rautakorpi jää vuodenvaihteessa sotilas-eläkkeelle. PYTE:n toiminnasta jää hyvä, joskin kehitettävä mielikuva.

- Keskustelu on avointa ja rehtiä. Ongelmat ovat ennemminkin ulkopuolella asiavalmistelijoiden organisaatioissa, joissa ei ymmärretä PYTE:n merkitystä ja tarkoitusta, Rautakorpi summaa.

KOMMENTTI

Eräs johtopäätös hiipi väistämättä mieleen, kun haastattelin tätä artikkelia varten PYTE:n eri jäseniä: PYTE tulisi laittaa peilisaliin itsearviointia varten. Yhteistoimintalaki ja sitä täydentävä sopimus eivät anna riittävästi tukea ja ohjausta käytännön yhteistoiminnan toteuttamiseen. Kun normit eivät sisällä ohjeita, miten yhteistoiminnan piiriin kuuluvien asioiden käsittely PYTE:ssä tulisi järjestää, menettelytavoista olisi syytä sopia yhdessä työnantajan ja YT-edustajien kesken.

Molemmat osapuolet eli työnantajan asiantuntijat ja järjestöjen edustajat näkevät PYTE:n toiminnassa kehitettävää. Niistä olisikin syytä keskustella ääneen ja tarkastella aika ajoin kriittisesti ja yhdessä sitä, mitä kehitettävää PYTE:n toiminnassa olisi. Toimintaa ei kehitä se, jos etsitään niitä toimimattomia kehityskohteita. Olisikin syytä tarkastella, mitä osapuolten tulisi tehdä, jotta yhteistoiminta parantuisi.

Mikä ihmeen PYTE?

Teksti: Juha Susi

Keskushallintotasolla toimii työnantajan ja henkilöstön edustajien välisen yhteistoiminnan edistämistä varten Puolustusvoimien yhteistoimintaelin (PYTE).

Puolustusvoimien yhteistoimintaelimen tehtävänä on puolustusvoimien henkilöstön asemaan, työoloihin ja työtehtäviin vaikuttavien ratkaisuehdotusten, vaihtoehtojen, perustelujen ja seurausten sellainen yhdessä tapahtuva käsittely, joka lisää osapuolten yhteneviä käsityksiä asiasta sekä edistää yhteisymmärrykseen pääsyä.

Puolustusvoimien yhteistoimintaelimen puheenjohtajana toimii puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö, komentopäällikkö tai heidän sijaisensa. Pääesikunta nimeää yhteistoimintaelimeen pysyvät edustajat Pääesikunnan suunnitteluosastolta ja viestintäosastolta sekä yhteistoimintaelimen sihteerit. Kulloinkin käsiteltävän asian kanalta tarpeelliset työnantajaa edustavat henkilöt nimetään siten, että kyseessä olevassa asiassa käsittelyvastuussa olevan Pääesikunnan, osaston, toimialan tai puolustushaaran nimeämä henkilö on käytettävissä. Pääsopijajärjestöt (JUKO, Pardia ja JHL) nimeävät kukin enintään neljä (4) edustajaa sekä heille henkilö- tai järjestökohtaiset varahenkilöt.

Puolustusvoimauudistukseen liittyvät joukko-osastojen lakkauttamiset ja organisaatiomuutokset loivat monille Päälystöliiton jäsenille uusia haasteita työn ja arjen yhteensovittamiseen. Tuttu arkinen vakaus oli tipotiessään. Joidenkin oli käytävä läpi ensin rankka henkinen prosessi oman joukko-osastonsa lakkauttamisesta. Samaan aikaan oli kestettävänä piinaava ajanjakso, jona aikana ratkeaisi oma sijoittuminen uudessa organisaatiossa. Lopuksi oli järjestettävä tulevan työn ja perheen asioiden yhteensovittaminen. Niistä vähäisimpiä eivät olleet asunto- ja taloudelliset kysymykset – missä asua, reppuriksiko, muutetaan koko perheen voimin ja miten tuleamme muuttuvassa taloudellisessa tilanteessa toimeen? Jokaisella on ollut oma selviyty-

mispolkunsaa, joita osaltaan ovat helpottaneet työnantajan tukitoimet.

Tukitoimet helpottivat reppurielämää

Yliluutnantti **Jarmo Kolu** sai tiedon Pohjois-Karjalan prikaatin lakkauttamisesta helmikuussa 2012, jolloin hän toimi joukko-osastossa Kranaatinheitinkomppanian vääpelinä.

- Silloin elettiin henkisesti rankkaa epävarmuuden aikaa. Pahimpana uhkana oli "kilometritehdas" jopa virassa oleville sotilaille. Tuo tehdas muuttui osaltani vain piinaaviksi kilometreiksi, kun sain määräyksen siirtyä elokuussa 2013 Kainuun prikaatiin, Kranaatinheitinkomppanian vääpeliksi.

Kolu päätyi reppurin elämään, ja Kajaanista, Hoikankankaalta, aivan varuskunnan

tuntumasta järjestyi pieni kämppä, jonne hän ajeli autolla aina maanantaiaamuisin.

- Pääsin säännöllisesti viettämään pitkiä viikonloppuja, koska olin prikaatin ensimmäisiä, joka teki sopimuksen tiivistetystä työviikosta ja kotimatka Kontiolahdelle alkoi pääsääntöisesti torstaina iltapäivällä. Jatkuva viikoittainen poissaolo aiheutti omat vaikeutensa perhe-elämälle, vaikka vaimo ja kaksi nyt jo täysi-ikäistä tytärtä olivat vuosien varrella tottuneet siihen, että isä oli paljon sotilaallisissa harjoituksissa.

Ei niin huonoa, ettei jotain hyvääkin. Kululle tuli yllättäen loppuvuonna 2014 tieto, että Pohjois-Karjalan aluetoimistossa Joensuussa avautuu hakuun kutsuntaupseerin virka, johon hänet valittiin.

- Pääsin paluumuuttajaksi 1.3.2015 ja keikkatyöni Kajaanissa jäi vuoden ja seitsemän kuukauden mittaiseksi. Ammatillisesti en oppinut juurikaan Kainuun prikaatissa uusia asioita, toki tietämykseni yksikön hallinnosta syveni. Sitä vastoin Kajaanissa olevaan henkilöstöön tutustuminen oli hyvä asia, koska Pohjois-Karjalan aluetoimisto kuuluu Kainuun prikaatiin.

Kaiken kaikkiaan Kolu koki paluun kotimaakuntaan pienenä lottovoittona, hän pääsi perheen pariin myös viikolla. Miehen kertoessa tuntemuksistaan sanoissa on mukana ripaus huumoriakin.

- Varsinkin kovien lumipyryjen jälkeen minua kaivattiin luovaan työhön. Omat haasteensa reppuriperheen elämään toi se, että perheen ainoa auto oli minun käytössäni. Nyt tilanteen muuttuttua pystyn olemaan jälleen mukana perheen arjessa, tulipa tuossa mm. hankittua molemmille tyttärelle ajokortit opetusluvalla.

Puolustusvoimauudistukseen liittyen Kolan tehtäväkohtainen palkka säilyi samana Kainuun prikaatissa ja nousi yhden pykälän hänen siirtyessä Joensuuhun kutsuntaupseerin tehtävään.

- Siirtovelvollisille suunnatut tuet ovat mielestäni kohdallaan siihen asti, kun työnantaja maksaa matkakorvauksia (52 edestakaista matkaa). Tämän jälkeen myös verottaja tulee hyvin vastaan matkakuluissa, samoin kuin työasuntovähennyksessä heti alusta alkaen. Erilläänasumiskorvauksen päättymisen, jonka valitsin vuoden ajalle (30 %), näkyi kyllä kukkarossa. Korvauksen ideana ei ole se, että työskennellään pysyvästi vuosikausia erillään perheestä, Kolu selventää.

Monen perheestään erillään asuvan siirtovelvollisen tulevaisuus onkin Päälystöliiton pääluottamusmiehen **Marko Jalkasen** mukaan haasteellinen, kun erilläänasumisesta aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia pitäisi kattaa pienenevästä palkasta. Seurannaisvaikutuksia pienentää ainoastaan

Puolustusvoimauudistuksen selviytymispolkuja

Teksti: Samuli Vahteristo Kuvat: Teemu Honkaniemi ja Marko.J.Jalkanen

se, että pakkosiirron saanut henkilö saa vaativamman tehtävän (jolloin palkkaus paranee huomattavasti) tai hän saa muutoin elämän järjestykseen uudella paikkakunnalla.

Sopeutuminen uuteen on pitkä prosessi

Lentosotakoulun lopettamispäätöksen tultua julki kapteeni **Jani Klemola** haki sotilasilmailun viranomaisyksikköön tukikoh-tatoiminnan tarkastajan tehtävään. Siirto tapahtui 1.1.2014, vuotta ennen kuin muut kauhavalaiset siirtyivät Tikkakoskelle.

Jani Klemola lähti heti alkuvaiheessa rivitalorakennusprojektiin mukaan ja hallinnoi uutta 55 m²:n kaksiota Tikkakoskella. Muu perhe asuu Kauhavalla.

- Muuttoon liittyvien kodin ja työpaikan välisten matkojen maksaminen sekä erillään-asumiskorvausten saaminen työnantajan taholta helpottivat huomattavasti sopeutumista uuteen elämäntilanteeseen.

Klemolan osalta työnantajan tukitoimet ovat nyt päättyneet, mutta 260 km:n välimatka luo edelleen haasteita.

- Puolustusvoimauudistuksen myötä vaihtunut tehtävä nosti peruspalkkaa, mutta vuosiansiot putosivat, koska harjoitusvuorokaudet ovat esikuntatyössä jääneet pois miltei kokonaan. Perhe ei ole muuttamassa Tikkakoskelle – katsotaan, haasteita riittää.

Tukikohtatoiminnan tarkastajan työ vastaa Klemolan mukaan hänen osaamistaan, mutta uusi työympäristö on vaatinut oman sopeutumisprosessinsa.

- Ei ole helppoa jättää taakseen tuttua ja turvallista työyhteisöä, joka Kauhavalla oli. Alussa Tikkakoskella työssä viihtymisessä oli haasteita, mutta nyttemmin, kun tehtävään on päässyt sisälle, työt luistavat paremmin ja työnsä kokee mielekkäänä.

Klemolan mukaan työpisteessä henkilöstö-resurssit ovat toistaiseksi riittäneet, vaikka välillä työkuorma on suuri.

- Viimeisimmän työilmapiiirikyselyn perusteella yksikössämme on käynnistetty toimenpiteitä yksilön työkuorman seuraamiseksi sekä työkuorman jakamiseksi työntekijöiden välillä. On hyvä, että asioihin tartutaan ennakoivasti.

Yliuutnantti Jarmo Kolu on erittäin tyytyväinen nykyiseen työhönsä alue-toimiston kutsuntaupseerina, joskin henkilöstön väheneminen luo arveluja jaksamisen suhteen.

Fabian Wrede -luokan koulutusaluksen päällikkö, kapteeniluutnantti Leo Koponen toivoo pakkosiirtonsa päätyvän.

Paremmasta palkasta huolimatta pakkosiirto on pakkosiirto

Puolustusvoimauudistuksen seurauksena vaikutukset henkilöstön siirtojen osalta ulottuvat vielä pitkälle tulevaisuuteen.

Puolustusvoimauudistuksessa toteutetut opistoupseerien pakkosiirrot, joihin liittyi muutto toiselle paikkakunnalle, eivät kohdistuneet aina ylempään tai vähintään samantasoiseen tehtävään. Palkkauksen sopimusmääräyksissä siirtovelvollisille on taattu vähintään vuoden ajaksi entisen suurin tehtäväkohtainen palkanosa, mutta tätä seuraa jossain vaiheessa väistämättä säännöllisen kuukausipalkan pieneneminen.

Kapteeniluutnantti **Leo Koposen** henkilökohtaisen elämän ruori ajautui hankalaan asentoon, kun pakkosiirto Rannikkolaivastosta Turusta Merisotakouluun Suomenlinnaan toteutui 1.6.2015.

- Toki minulle luvattiin, että tämä pesti on kahden vuoden määräaikainen tehtävä. Sananmukaisesti lupaus kuului, että hoida homma hyvin, niin pääset takaisin Turkuun hyvään tehtävään. Tehtävä päättyy 31.5.2017 ja olen koko ajan kuulolla, mikä hyvä tehtävä on tarjolla. Toistaiseksi puhe-lingat eivät ole asian tiimoilta laulaneet – odotan, että lupaus pitää.

Koposella on nykyisellään toki asiat kohdallaan. Hän toimii Merisotakoulun meren-

kulun opettajaryhmässä koulutusaluksen päällikkönä. Hänellä on vastuu koko alusluokasta, johon kuuluu kolme Fabian Wrede -luokan alusta ja palkkauskkin on hänen mielestään kohdallaan.

- Vietän merellä suurimman osan vuodesta pl. kesälomakausi, alkaen huhtikuun lopulta aina joulukuun puoliväliin. Koulutan kolmen eri vuosikurssin kadetteja ja kaksi Reserviupseerikurssia vuoden mittaan. Tavallaan viihdyn työssäni, tavallaan en, joutuin pakkosiirrosta. Haluaisin palata Turkuun, jossa minulla on vakituinen asunto. Nyt asun viikot Helsingissä vuokra-asunnossa ja viikonloput vietän Turussa, Koponen kertoo.

Koposen tilannetta asioiden järjestelyjen suhteen on helpottanut se, ettei hän ole perheellinen, mutta avosuhde ajautui karille. Yksi asia on käynyt Koposelle selväksi: Puolustusvoimauudistuksen henkilöstövähennykset ovat olleet liiallisia.

- Koko ajan vaatimuksia lisätään ja merivoimat ei saa palkata lisää henkilöstöä. Aika moni käy jaksamisen osalta ääri rajoilla, sairauspoissaolot lisäävät muiden työtaakkaa. Pahimmillaan alukset eivät liiku, jos joku on poissa. Oma jaksaminen on toistaiseksi hyvä, merellä oloa lisää vaan, siellä merisotilaiksi opitaan.

"Kotiutuminen ei koskaan suju ilman ihmettelyä"

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Puolustusvoimat

"Tuntuu epätodelliselta, ettei huomenna mennä samalla porukalla salille. Saunaan, mutta kenen kanssa? Ei voi mennä Suomi-talolle tapamaan kavereita. Jotain haikeaa siinä on, vaikkei sitä haluaisi myöntää. Samalla vatsan pohjassa tuntuu hieno kihelmöinti kotiin palaamisesta. Tunteet ovat yllättävän voimakkaita."

"Kotona odottaa varmaan jonkinlainen lista tekemättömistä töistä, kalenteri täynnä kyläilyä ja tyhjäksi ajettu auton bensatankki. Siinä todellisuus tulee eteen ja arki lähtee rullaamaan, kun pääsee seuraavalla viikolla töihin takaisin."

Otsikko ja edellä olevat sitaattit ovat suoria lainauksia Puolustusvoimien tuottamasta *Rauhanturvaajan oppaasta*. Kriisinhallintapalvelus jättää aina jälkensä niin rauhanturvaajaan kuin hänen läheisiinsäkin. Nouseeko peukku kokemuksen jälkeen ylös vai alas, riippuu monesta tekijästä.

Vielä 90-luvulla yhteydenpito kotiutuneeseen päättyi siihen, kun verovapaan Mer-sun perävalot häipyivät horisonttiin, mutta tänä päivänä Puolustusvoimat haluaa kysellä rauhanturvaajan kuulumisia kotiinpaluun jälkeenkin. Porin prikaatissa Säkylässä 1 – 3 kk kotiutumisen jälkeen järjestettävien kaksipäiväisten kotiuttamiskoulutusten

tavoitteena on tarjota kriisinhallintatehtävissä palvelleille mahdollisuus käydä palveluksen aikaisia kokemuksiaan läpi johdetusti pienryhmissä ja kahdenkeskisissä keskusteluissa. Samalla heille luennoidaan kokemuspohjaista tietoa kotiinpaluusta ja siihen liittyvistä ihmissuhdeasioista. Koulutukseen osallistuminen on kiinteä osa kriisinhallintapalveluksen kokonaisuutta ja pakollinen niin palkatulle henkilöstölle kuin reserviläisille. Ryhmä- ja yksilökeskustelujen ryhmänohjaajina toimii Puolustusvoimien omaa henkilöstöä, kuten sosiaalikuuraattoreja, psykologeja, sotilaspappeja ja terveydenhuollon ammattilaisia, sekä mm. Rauhanturvaajaliiton kouluttamia vertaistukihenkilöitä. Kaikki keskustelut ovat ehdottoman luottamuksellisia.

Yhteinen kriha-kokemus luo voimakkaita siteitä

Marraskuussa järjestettyyn kotiuttamiskoulutustilaisuuteen osallistui runsaat 100 eri operaatioista kotiutunutta rauhanturvaajaa. Ennen keskusteluja joukolle luennoi Afganistanissa v. 2013 sotilaspappina palvellut pastori **Mikko Laitinen** otsikolla "Rauhanturvaajan kokemukset ja ihmissuhteet". Laitisen ihmisläheinen esitys sisälsi omakohtaisia ja palvelustovereiden kokemuksia yhteiseltä palvelusajalta ja kotiinpaluusta. Hän siteerasi mm. amerikkalaisen everstiluutnantti evp. **Dave Grossmanin** ajatusta sotaveteraanien voimakkaita keskinäisistä tunnesiteistä teoksesta *On killing* (vapaa käännös): "Me saamme toistuvasti nähdä veteraanien kuvaavan taisteluissa miesten välille syntyneitä voimakkaita siteitä, jotka ovat vahvempia kuin aviomiehen ja vaimon väliset".

"Tähän mennessä mä oon tavannut yhden sielunkumppanin. Ja sekin oli mies. Enkä mä oo homo", eräs Laitisen palvelustovereista kuvasi kokemustaan.

Vaikeissa olosuhteissa elätetyt ja koetut hetket tuntuvat yhdistävän ihmisiä erilaisista taustoista tai sotilasarvoista huolimatta ainutkertaisella tavalla.

"Ja, herrajumala, se bro-fiilis ja se extreme adrenaliini siihen bro-fiilisen päälle ..." (bro =brother eli veli, Rauhanturvaajan si-taatti Mikko Laitisen esityksestä).

Ryhmä- ja yksilökeskusteluissa sana on vapaa

Ryhmäkeskustelujen tarkoituksena on tarjota mahdollisuus jakaa omia palveluksen aikaisia ja sen jälkeisiä kokemuksia yhdessä toisten rauhanturvaajien kanssa. Saman kokemuksen läpikäyneet pystyvät usein antamaan vertaistukea toisilleen. Ryhmänohjaajan tehtävänä on johdatella keskustelua kronologisessa järjestyksessä rekrytointivaiheesta aina kotiinpaluuseen. Jokainen voi vapaasti kertoa omista kokemuksistaan, tuntemuksistaan ja ajatuksistaan ryhmän jäsenenä, mutta keskusteluissa ei etsitä syyllisiä tai syytetä ketään eikä se ole missään määrin arvointitilaisuus. Yksilökeskusteluissa on mahdollisuus syvällisemmin pohtia omia kokemuksiaan ja ajatuksiaan, joita ei ryhmävaiheessa ole halunnut ottaa esiin. Keskusteluissa esiin tulleita epäkohtia viedään tarvittaessa organisaation jatkokäsittelyyn, mikäli osallistujat niin haluavat.

Puolustusvoimien tutkimuslaitoksen Toimintakykyosasto (PVTUTKL) toteutti tutkimuksen, jossa hyödynnettiin vuosina 2012 – 2014 kriisinhallintahenkilöstölle teetettyjä kotiinpaluu-kyselyitä. Tutkimuksen mukaan kriha-tehtävistä palaavat kertovat kokevansa keskimäärin melko vähän stressiä tai masennukseen liittyviä oireita.

- Suomalainen kriha-henkilöstö tuntuu operaatiosta palattuaan voivan keskimäärin hyvin. Vähäinen stressi näyttää olevan yhteydessä koettuun epätasapainoon työn vaativuuden ja sosiaalisen tuen välillä, kertoo tutkimuksen tekijä, KT **Jenni Keskinen**.

Psykososiaalista tukea tarjolla myös palveluksen jälkeen

Puolustusvoimien ja Valtiokonttorin v. 2014 tekemän sopimuksen perusteella rauhanturvaajalle korvataan palvelukseen syy-yhteydessä olevan psykososiaalisen hoidon kustannukset yhden vuoden ajan palveluksen päättymisestä. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) psykiatrin konsultaatiopoliklinikka toimii tuen valtakunnallisena koordinaattorina, puh. (09) 4717 3511.

Hoidon kustannusten korvaamista varten Valtiokonttori tarvitsee kopion palvelustodistuksesta, mutta ei lääkärin lähetettä tai

maksusitoumusta. Myös hoidosta aiheutuvat kohtuulliset matkakustannukset korvataan. Mikäli käynnin johdosta nähdään tarpeelliseksi jatkohoito, se järjestetään henkilön kotipaikkakunnalla tai sen läheisyydessä. Kävijän henkilökohtaisia tietoja ei luovuteta Puolustusvoimille.

Myös Rauhanturvaajaliitto tarjoaa tukeaan apu tarvitseville. Rauhanturvaajien ja läheisten vertaistukupuhelimen numero on 020 769 8111.

"Papan" perintönä puhdas bussi

2000-luvun alkupuolella palvelin sotilastarkkailijana Afrikassa, Eritreassa ja Etiopiassa. Samaan aikaan operaatioon osallistui suomalainen Esikunta- ja vartiokomppania, jonka leiri sijaitti Eritrean pääkaupungissa Asmarassa. Olin tulossa leirin saunalta, kun Asmaran pimentyvässä illassa törmäsin erääseen rauhanturvaajaan. Monien tuntema lahtelainen rauhanturvaajaveteraani **Jukka "Pappa" Haikonen** oli

juuri palannut ajosta ja pesi likaantunutta pikkubussia. Tiesin, että "Pappa" kotiutuisi seuraavana aamuna ja ihmettelinkin, miksi hän vielä pakersi pesupaikalla. Eikö jo olisi aika valmistautua kotiinlähtöön?

- Ei näitä autoja voi pojille likaisena jättää, "Pappa" totesi iloiseen tyyliinsä. Palvelustovereista välittämisestä ja heidän arvostamisestaan voi viestiä niin monin tavoin, sanoin ja teoin.

Tapaturmaturva uudistuu

Teksti: Marko Jalkanen

Kriisinhallintatehtävissä palvelevien tapaturmat ja palvelussairaudet on tähän asti korvattu sotilastapaturmalain perusteella. Laki on alun perin säädetty lähinnä kotimaassa palvelevia asevelvollisia varten ja lainsoveltajana korvausasioissa on ollut Valtiokonttori. Lakia on kritisoitu jo pitkään siitä, että se ei riittävässä määrin huomioi tapaturmien korvausharkinnassa niitä kriisinhallintaoperaatioiden sotatoimialueen kaltaisia erityisolosuhteita, missä suomalaiset nykyisin palvelevat. Lisäksi Valtiokonttorin korvauspäätökset ovat saaneet rajua arvostelua.

Nyt lakiuudistuksessa kriisinhallinta-asiat ulkoistetaan sotilastapaturmalaista. Uusi laki tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä koskee

sekä sotilaalliseen että siviilikriisinhallintaan ja Euroopan unionin rajaturvallisuusviraston toimintaan osallistuvia henkilöitä. Uutta lakia sovelletaan myös EU:n Lissabonin sopimuksen velvoittamiin kansainvälisiin tehtäviin jäsenmaiden keskinäisessä avunannossa, mikäli ne lakimuutoksien lopulta sysätään puolustusvoimien tehtäviksi. Jatkossa korvausharkinnassa otetaan huomioon kriisinhallintatehtävien erityisolosuhteet, jotka poikkeavat kotimaan rauhanajan olosuhteista ja joihin sisältyy paljon vammautumisen ja sairastumisen riskiä lisääviä tekijöitä. Lakiuudistuksella madalletaan korvauskynnystä ja määrittelyä siitä, mitkä vammat ja sairaudet ovat seurausta kriisinhallintapalveluksesta. Uuden lain korvausperusteissa on pyritty myös huo-

mioimaan palvelusolosuhteiden lisäksi henkilöiden vanhat vammat, jos ne pahenevat kriisinhallintapalveluksen aikana.

Uuden lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2017, ja siihen on sisällytetty kriisinhallintatehtävästä palaavalle oikeus erityiseen psyykkiseen tukeen. Psyykkinen tuki koskee takautuvasti myös ennen uuden lain voimaantuloa palveluksessa olleita eikä tuen saaminen edellytä hakijalla tapaturmana tai palvelussairautena korvattavaa vammaa tai sairautta. Tukea voisi saada yhden vuoden ajan. Kriisinhallintaan osallistuvia koskevaan lakiin on sisällytetty myös erityinen lisäturva kuolemantapauksen sekä pysyvän invaliditeetin varalta. Tähän asti vastaavat etuudet on järjestetty sopimusperusteisesti.

EDUNVAIVOJAN VIIKKO

Puheenjohtajan normipäivä

Kapteeni **Sakari "Sakke" Vuorenmaa** on toiminut Päälystöliiton hallituksessa vuosina 2001 - 2003, pääluottamusmiehenä 2003 - 2013 ja puheenjohtajana vuoden 2013 edustajakokouksesta lukien. Eläke ja uudet haasteet koittavat 1.1.2018 lukien.

Mistä työnkuvasi muodostuu?

Liiton puheenjohtajana tärkein tehtävä on huolehtia jäsenistön edunvalvonnasta sekä liiton ja toimijoiden toimintaedellytyksistä. Keskeisin tehtävä on johtaa ja vastata liiton sopimus- ja neuvottelutoiminnasta puolustusministeriön ja sisäasiainministeriön hallinnonaloilla. Tehtävät painottuvat tällä hetkellä virastojen (PV ja RVL) neuvottelutoimintaan. Toinen keskeinen kokonaisuus on hallinnon, toimiston ja eri toimielinten toiminnan ohjaaminen ja johtaminen.

Mikä oli työviikon kohokohta?

Saattaa kuulostaa naivilta, mutta tällä viikolla se oli ajaa auto ulos hotellin parkkihallista ja ajella rauhallisista mielin kotiin edustajakokouksesta. Edustajakokouksen päätökset vahvistivat viimeisen kolmen vuoden työn onnistuneen mm. liiton sääntöjen muuttamiseksi 1.1.2017 lukien. Valmistelut sääntöjen muuttamiseksi ja liiton hallinnon uudistamiseksi saivat jäsenyhdistysten varauksettoman tuen ELI olemme hallinnossa onnistuneet hallituskauden tärkeimmässä kehittämishankkeessa – ei työ tähän pääty. Seuraavana on edessä hallituskauden viimeinen vuosi, jolloin uudet säännöt ja ohjeistus tulee saattaa siihen kuntoon, että 2017 vaali-edustajakokous saadaan toteutettua tahotilojen mukaisesti.

Millainen ihminen Sakari Vuorenmaa on?

Ratkaisuhakuinen ihminen, jolle keskeisintä on lopputulos. Työskentelyssä on tärkeintä se, että lopputulokseen voi sitoutua

ja sen toteuttaminen tapahtuu avoimesti eikä kieroilemalla. Asioiden hoidossa luottamus ihmisten välillä on tärkein arvo, ja pieni huumori on hyvä lisämauste jaksamisen kannalta.

Mikä on sinulle tärkeää elämässä?

Läheisten, ystävien ja tuttavien hyvinvointi – unohtamatta omaa jaksamista.

Terveisesi jäsenistölle?

Päälystöliitto on jäseniään varten eikä tosinpäin.

"Normipäivä"

04.30 – 05.15 Herätys
Aamupala
Koiran aamulenkki
6.00 – 7.00 Toimistolle
15.00 – 24.00 Kotiin, riippuen päivän ohjelmasta
Yleensä illalla vielä 1 - 2 h valmisteluja – Emmerdalen ja uutisten lomassa.

MAANANTAI 7.11.

Päälystöliiton hallituksen kokous. Edustajakokouksen viimeiset tarkennukset ja valmistelujen käynnistäminen koskien edustajakokouksen päätöksiä. Illalla Veljesillallinen, jossa palkittiin yhteistyötahtojen edustajia ja omia liittotason toimijoita ansiomitaleilla.

TIISTAI 8.11.

Päälystöliiton edustajakokous. Palkittiin Vuoden opistoupseeri ja yleismestaruuden voittanut yhdistys. Annettiin hallinnon selvitys 2015 vuosikertomuksen muodossa, esiteltiin talous- ja toimintasuunnitelma vuodelle 2017. Kokouksessa esiteltiin liiton ajankohtaiset asiat ja erityisesti sääntömuutoksen vaikutukset liiton toimintaan. Erityisen mieluinen tehtävä oli ilmoittaa edeltäjälleni **Antti Kuivalaiselle** edustajakokouksen päätös kutsua hänet liiton kunniajäseneksi. Illalla vielä edustajakokouksen päätösten läpikäynti.

KESKIVIIKKO 9.11.

Edustajakokouksen päätösten mukaisten toimenpiteiden tarkastelu "sektorivastavien" kanssa. Ohjesääntöjen ja muun ohjeistuksen läpikäynti jatkotyöskentelyn pohjaksi. Puolustusvaliokunnalle annettavan

lausunnon laadinta koskien sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta, tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä ja sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta.

TORSTAI 10.11.

Päivän aloitti toimistopalaveri, jossa jaettiin tehtäviä toimi- ja luottamushenkilöille valmistelun aloittamiseksi edustajakokouksen tahtotilojen täytäntönnäpön osalta. Valmistelut hallituksen joulukuun seminaarin tehtäviksi, jotka tähtäävät 2017 puheenjohtajapäivillä esiteltävään kokonaisuuteen sääntöjen ja ohjeistuksen osalta. Lausunnon valmistelu "PEHENKOS esitys vuosilomia koskevaiksi normiksi". Huomisen valmistelu PE:n tapaamisiin liittyen.

PERJANTAI 11.11.

Aamu alkoi PYTE:n ylimääräisellä kokouksella vuosien 2018 - 2021 kehusehdotuksen muodossa. Iltapäivällä PEHENKOS:n johdolla tarkastelu työmarkkinatilanteen heijastuksista viraston toimintaan.

Viikonloppuna isänpäivän vietto, hautausmailla käynti ja seuraavaan viikkoon valmistautuminen.

Tiedonmurusia painonhallintaan

Teksti: Mika Räisänen Kuvat: Mikko Perón

Aika monella meistä on ongelmia painonhallinnan kanssa, ja siksi neuvot ovat tarpeen. Kun tiedät päivittäisen energiantarpeesi ja liikunnan määrän, saat arvioida energiankulutuksesi. Hyvä on myös tietää, mitä lautasellesi laitat. Silloin käsissäsi ovat kaikki painonhallintaan ja elämänlaatuun vaikuttavat tekijät. Helpoa kuin heinänteko, eikö?

Energiantarve riippuu päivittäisestä aktiivisuustasostasi, ja lisäksi siihen vaikuttavat pituus, paino, sukupuoli ja ikä. Sivulla <http://laskurini.fi> oleva laskuri kertoo osapuillesi, kuinka suuri päivittäinen energiantarve (kcal) on. Esimerkkihenkilönä 47-vuotias mies, pituus 180 cm ja paino 80 kg. Ikä menee juuri sopivasti osapuillesi yhteen Päälystölaiton palveluksessa olevien jäsenten keski-ikänsä kanssa.

Aktiivisuustaso:

- täysi lepo 1 695 (nukkuminen, sängyssä makaaminen)
- kevyt 2 203 (kevyt työ, ei lainkaan vapaa-ajan aktiivisuutta)
- tavallinen 2 542 (kevyt työ, jonkin verran vapaa-ajan aktiivisuutta)
- kohtalainen 3 220 (kevyt työ ja kuntoliikuntaa, 1 h lenkki päivässä tai keskirasikas työ)
- kova 3 729 (päivittäinen kova liikunta tai fyysisesti raskas työ)

Liikunnan intensiteetti ja lajivalinta/energiankulutus (kcal/h):

- Juoksu, 6,4 km/h 424; 9,6 km/h 692
- Kävely, 4,5 -5,1 km/h, 247; 6,4 km/h, reipas 353
- Hiihto, maastohiihto, 4 km/h, kevyt rasitus 480; 6,4 - 7,9 km/h, kohtalainen rasitus 636; 8,0 - 12,7 km/h, voimakas rasitus 883
- Pyöräily, 16,1-19,2 km/h, kevyt rasitus 480; 19,3-22,5 km/h, kohtalainen rasitus 565
- Kuntosaliharjoittelu, kevyt rasitus 247; kohtalainen rasitus 353; voimakas rasitus 565

Energiankulutus (kcal/h) joissakin arkisissa askareissa:

Suurin osa ihmisen liikunnasta kertyy päivän askareiden yhteydessä arkiliikuntana ja lähes huomaamatta.

- Nurmikon tai lehtien haravointi, kohtalainen rasitus 268
- Kottikärryjen työntäminen 388
- Lumilingon käyttäminen 212
- Lumen lapiointi, kohtalainen rasitus 374
- Puiden kantaminen tai pinoaminen, kohtalainen rasitus 233
- Puiden pilkkominen, kohtalainen rasitus 318
- Mullan tai hiekan lapiointi 388
- Keittiöaskareet, ruuanlaittaminen, astioiden pesu, keittiön siivous 233
- Raskas siivous, kuten auton pesu, ikkunoiden pesu, autotallin siivous 247
- Siivous, yleinen järjestely, roskien vieminen jne., kevyt rasitus 177
- Portaiden nousu, hidas vauhti 283

Katso mitä lautasellesi laitat:

Puolet lautasesta on kasviksia, neljännes perunaa, riisiä tai pastaa ja loppuneljännes lihaa, kalaa tai kanaa täydennettynä öljypohjaisella salaattinkastikkeella, täysjyväleivällä, margariinilla ja lasillisella rasvatonta maitoa tai piimää sisältää helposti 500 - 900 kcal.

Annoskoko ja käytettävät raaka-aineet sekä valmistustapa vaikuttavat luonnollisesti kalorimäärään. Terveiden ja hyvinvoivien laitosien ylläpitämistä elintarvikkeiden kansallisen koostumustietopankin sivulta (<https://fineli.fi>) sivuilla löytyy kaikki tarpeellinen tieto aiheeseen liittyen.

Yövy Helsingissä sopuhintaan

Teksti ja kuvat: Samuli Vahteristo

Päälystöliitolla on kaksi asuntoa Runeberginkadulla, aivan Oopperan ja Kisahallin tuntumassa, lähes Helsingin ydinkeskustassa. Kumminkin asunnot (kaksio ja yksio) ovat jäsenistön vapaa-ajan käytössä sopuhintaan. Asuntojen vuosikäyttöaste on ollut lähes 70 % eli majoittujia on ollut keskimäärin viitenä päivänä viikossa. Vieraskirjat kertovat, että asunnot toimivat tukikohtana ja yöpymispaikkana, kun lähettään nauttimaan pääkaupunkiseudun kulttuuritarjonnasta, ostosmahdollisuuksista tai halutaan perheen kanssa viettää hauska päivä Linnanmäellä, Korkeasaarella tai Suomenlinnassa. Suomi on pitkien välimatkojen maa ja monet tarvitsevat ulkomaanlomansa yhteydessä joko meno- tai paluumatkalla kohtuuhintaista yöpymispaikkaa. Asuntojen keskeinen sijainti on selvä etu. Raitiovaunu- ja HSL:n bussipysäkit ovat aivan asunnon vieressä. Metro- tai rautatieasemalle pääsee muutamassa minuutissa ja lähijunilla vaivattomasti lentoasemalle. Vuorokausilippu maksaa vain 8 euroa ja

kaikki lähiliikennemuodot ovat käytettävissä rajoituksetta. Herkkäisille kaupungin liikenteen aamu- ja iltasyke voivat tuottaa harmia, sillä ne kuuluvat asuntoihin jonkin verran sisälle.

Asunnot ovat hyvin varustettuja, ja pienekoissa keittiöissä ovat kaikki kodinkoneet ja astiat kokkailua varten. Yksiossa on vuodepaikkoja kolme ja kaksiossa neljä, mutta sopuisa perhe tai porukka voi majoittaa vieraspaikoille tai vuodesohvaan kaksi henkilöä lisää. Tiloja vuokraavan on hyvä muistaa, että jokaisen on tuotava lakanat, tyynypäälliset ja pyyhkeet mukana.

Kaksiossa talon pihamaalla liitolla on yksi maksuton, merkitty parkkipaikka. Yksiotä käyttävät saattavat löytää maksutonta parkkitilaa Kisahallin pysäköintialueelta, jonne on matkaa noin 300 metriä.

Liiton lomatoimintaa hoitava toimistosihiteeri **Anja Mustajoki** muistuttaa, että jokainen lomailija vastaa siivouksesta itse ja on velvollinen jättämään asunnon seuraavalle siistissä kunnossa.

- Kerran kuukaudessa asunnoissa tehdään ammattilaisen toimesta suursiivous. Emme ole juurikaan saaneet siisteydestä huonoa

palautetta – kiitos siitä kaikille käyttäjille. Yhteisessä tilassa tarvitaan yhteistä vastuullisuutta.

Helsingin asuntoja ei varata normaalien liiton hakuajojen puitteissa, vaan varauksia voi tehdä liiton toimistoon jokaisena arkipäivänä joko sähköpostilla tai puhelimella.

Käyttäjiltä kiittävää palautetta

Evp-yhdistystä edustava **Jukka-Pekka Ojanen** on puolisonsa **Sirkkan** kanssa vakituinen Helsingin asuntojen käyttäjä.

- Piipahdamme vähintään kerran vuodessa Helsingissä tutustumassa kaupungin laajaan tarjontaan. Tällä kertaa tulimme Hämeenlinnasta katsomaan näytelmää Komisarior Palmun erehdys, joka olikin kerrassaan mainio esitys.

Ojasten mielestä liiton tarjoamat asunnot ovat mitä mainioin tukikohta, kun haluaa tutustua Helsingin nähtävyyksiin tai käydä ostoksilla.

- Keittiöissä pystyy kokkamaan niin aamupalat kuin ateriatkin ja lähikaupasta saa ruokatarvikkeet. Toisinaan me kokkaamme itse, mutta kaupunki on täynnä hyviä ravintoloita, esimerkiksi Runeberginkadulla on Helsingin ylivoimaisesti paras sushi-riisravintola.

Ojanen suosittelee ottamaan polkupyörät mukaan tai vuokramaan kaupunkipyörän. Ensi vuonna kaupunkipyörät valtaavat yhä isomman palan stadia. Silloin käytössä on 1 500 pyörää ja 150 pyöräasemaa. Lähin pyöräasema asunnoilta on Töölöntorilla, noin 200 metrin päässä.

- Helsinki on hieno kesäkaupunki ja pyörällä näkee enemmän kuin julkisilla kulkuneuvoilla liikkeessä. Me olemme asian itse testanneet, Ojanen sanoo.

Jukka-Pekka ja Sirkka Ojasten mielestä Runeberginkadun kaksio on kotoisan mainio tukikohta, kun piipahdetaan päiväksi tai pariksi tutustumaan pääkaupunkiseudun monipuoliseen kulttuuritarjontaan.

Kainuun prikaatissa palvelevan **Petri Komulaisen** perhe matkaa Sotkamosta pääkaupunkiseudulle joka kesä. Perheen vakiokehde on Linnanmäki ja muu kaupungin tuoma erilainen tarjonta maaseutuun nähden.

- Meillä on viiden hengen perhe ja Runeberginkadun kaksio on tarjonnut hienot ja kohtuuhintaiset majoitustilat. Niin se menee, pohjoisesta suunnataan etelään lomalle ja ruuhkasuomesta pyritään pohjoiseen lomaleimaan. Hienoa, että Päälystöliitolla on tehokkaan edunvalvonnan lisäksi tarjota jäsenilleen myös etuja vapaa-ajalle. Me olemme käyttäneet Helsingin asuntojen lisäksi kaikkia muitakin liiton lomakohteita.

Komulainen kehuu erityisesti Runeberginkadun asuntojen sijaintia ja helppoja kulkuyhteyksiä. Hän antaa paljon arvoa Runeberginkadun ympäristön rauhallisuudelle.

- Aivan ydinkeskustan ihmisvilinä on minulle hieman liikaa, mutta tykkään käydä aamulla varhain Töölöntorilla ja katsella rauhaisaa ympäristöä. Siinä ei ole saamaa kiireen tuntua kuin ydinkeskustassa.

Runeberginkatu 48 B 47, kaksio 64 m². Hinta 60 €/vuorokausi.

Kaksiossa on keittiö, olohuone, makuuhuone, suihku ja erillinen wc, tiskikone, mikroaaltouuni, kahvinkeitin, vedenkeitin, leivänpaahdin ja 8 hengen astiasto, tv, radio/cd-soitin sekä pölynimuri. Makuuhuoneessa on kaksi vuodetta (leveys 90 cm), olohuoneen sohvasta saa vuoteen kahdelle. Lisäksi on kaksi varapajaa. Pikkulapsille on syöttötuoli, potta, wc-pöntön pienennin ja matkasänky. Päälystöliitolla oma parkkipaikka sisäpihalla (autopaikka 11, ei sähköä). Liinavaatteet on tuotava itse. Ei lemmikkieläimiä. Siivouksesta vastaa lomailija. Huoneisto sijaitsee lähellä Kisahallia ja Oopperataloa.

Runeberginkatu 65 A 17, yksiö 27 m². Hinta 40 €/vuorokausi.

Huoneistossa on keittokomero, huone, wc, suihku, kaksi vuodetta (leveydet 120 cm & 80 cm) + vuodesohva, astiasto, mikroaaltouuni, kahvinkeitin, vedenkeitin, leivänpaahdin, pölynimuri, tv ja radio/cd-soitin. Liinavaatteet on tuotava itse. Ei lemmikkieläimiä. Siivouksesta vastaa lomailija. Huoneisto sijaitsee lähellä Kisahallia ja Oopperataloa. Asunnolla ei ole pysäköintipaikkaa.

Kaksion aulutila (yläkuva) on myös iso ja siitä avautuvat näkymät olo- ja makuuhuoneeseen sekä kylpyhuoneeseen. Keittiötilat ovat pienet, mutta kaikki kokkausvälineet löytyvät. Yksiö (alinna) on toimiva ja viihtyisä.

"Aika entinen ei koskaan enää palaa"

Teksti: Pirkko Lokinperä Kuva: Jaakko Höykinpuro

Nuo vanhan iskelmän sanat tulevat usein mieleen nykyään. Olemme vuoden aikana monesti pohtineet tulevaisuutta ja mitä se tuokaan tullessaan. Samalla olemme monestikin palanneet menneeseen. Muistelleet kaikkea sitä mitä on joskus ollut tai mitä on tullut tehtyä.

Nyt kun varuskunnissa on jouduttu luopumaan viimeisistäkin kerhotiloista, on moni joutunut tekemään inventaariota yhdistysten materiaaleista. Viimeistään tuolloin on palattu muistoissa menneeseen. Etelä-Suomen Päälystön Naisten hallituskin aloitti tuon vaativan työn. Yksi ilta vierähti laatikoita tutkiessa. Moni laatikko jäi vielä tutkimatta. Meille nykyisille toimijoille raotettiin hiukan verhoa siitä, mitä kaikkea liittomme alkuvuosina onkaan tapahtunut. Moni asia aiheutti ihmetystä, mutta myös ihailua: pelkästään liittoomme kuuluneiden jäsenyhdistysten määrä oli parhaina vuosina huima. Tuntui, että jokaisessa niemessä ja notkossakin oli ollut yhdistys. Yhdistysten yhteenlaskettu henkilöjäsenmäärä on ollut useamman tuhannen. Nykyään yhdistyksiä on seitsemän ja niissä jäseniä yhteensä hiukan alle neljäsataa.

Niinpä onkin hyvä välillä pysähtyä miettimään, kauanko jatkamme. Mitkä ovat toimintamme mahdollisuudet, kun kokoontumistilat varuskunnista on poistettu?

Kokoontumistilat tulee jatkosta löytää jostain muualta ja mitä ne sitten maksavatkaan. Toinen selkeä tosiseikka on se, että jäsentemme keski-ikä nousee koko ajan, emmekä ole vielä keksineet nuorennuslääkettä. Kuitenkin olemme selkeästi päättäneet sen, että v. 2018 juhlimme liittomme 70-vuotisjuhlia ja sen jälkeen mietimme, miten toimintaamme jatkamme. Onneksi sekä Päälystöliiton että Päälystöliiton Epy-yhdistyksen suunnasta on luvattu olla rinnalla kulkijoitamme, miettiessämme tulevaisuutta. Varmastikin yhdessä neuvotellen ja toisiemme taakkaa kantaen löydämme kaikille osapuolille sopivat ratkaisut.

Näin joulun alla voi esittää toiveita, jollei nyt kuitenkaan Joulupukille, niin teille kaikille lukijoille. Tuo vanha historiallinen materiaali on erittäin arvokasta. Älkää hukatko tai hävittäkö sitä ennen kuin joku on sen tarkistanut. Materiaalit ovat liittojemme historiaa ja meidän jälkeen tuleville arvokasta tietoa toiminnastamme. Pyritään tallentamaan tiedot toiminnastamme jälkipolville. Toimintamme on ollut osa varuskuntiemme ja siellä asuneiden perheiden historiaa.

Toivotan kaikille Päälystölehden lukijoille

Rauhaisaa Joulun aikaa ja Menestystä Vuodelle 2017!

Tuettuja lomia haettavissa

Viidelle perheelle on varattu paikat Meidän perheen lomalle Spa Hotel Casinolla Savonlinnassa 26.6. - 1.7.2017. Omavastuuosuus on 20 €/vuorokausi/aikuinen, alle 17-vuotiaat lapset ilmaiseksi. Lomaa tulee hakea viimeistään 26.3.2017.

Voimavaraloma järjestetään 31.7. - 5.8.2017 Härmän Kylpylässä ja se on tarkoitettu kaikenikäisille naisille. Loman aikana pureudutaan naiseuteen, jaksamiseen, omaan terveyteen ja hyvinvointiin. Loma on varattu 20 naiselle. Omavastuuosuus on 20 €/vuorokausi. Lomaa tulee hakea viimeistään 29.4.2017.

Molempiin lomamuotoihin sisältyy täysihoidto, majoitus kahden hengen huoneessa tai perheeseen mukaisissa huoneissa/huoneistoissa, lomapaikan allasosaston ja kuntosalin käyttö, yleinen vapaa-ajan ohjelma ja ryhmän ohjelma. Tarkempia ohjeita lomista saat Pirkko Lokinperältä, pirkko.lokinpera@kolumbus.fi

On aika suunnata katse tulevaisuuteen

Teksti: Markku Virtanen Kuva: Samuli Vahteristo

Päälystöliiton edustajakokous pidettiin Vantaalla 6.11. Kokouksen tärkein ja isoin asia oli liiton sääntöjen muuttaminen ja ajantasaistaminen.

Liiton säännöt vastaavat nyt tulevaisuuden tarpeita ja ne toimivat aikaisempaa paremmin muuttuvassa toimintaympäristössä. Samalla hallintoa kevennetään ja hallituksen koko pienenee. Alkuvaiheessa muutos tuottaa melkoisesti työtä, koska hallinnon ohjesääntöihin ja määräyksiin on tehtävä sääntöjen vaatimat muutokset.

Uusissa säännöissä kaikilla yhdistyksillä on sama äänimäärä riippumatta yhdistyksen koosta. Evp-yhdistyksen asema mielestäni parani sääntömuutoksissa, koska yhdistyksemme on ainoa väylä ajaa eläkeläisten etuisuuksia. Eli edunvalvontaa liittyvissä asioissa evp-jäsenillä ei ole mahdollisuutta vaikuttaa vanhan yhdistyksensä kautta, vaan se toiminta keskitettiin Päälystöliiton Evp-yhdistykselle. Päälystöliiton talous on kunnossa, mikä mahdollistaa laadukkaan edunvalvonnan pitkälle tulevaisuuteen. Nykyisellä hallituksella alkoi viimeinen toimintakausi ja ensi syksynä valitaan seuraava. Menestyksekkäs vuosi 2016 on lähestymässä loppuaan ja joulun odotus täyttää mielen. Tulee taas hetki hiljentyä ja nauttia läheisten seurasta. Samalla on aikaa katsoa tulevaa vuotta 2017, jolloin kokoonnumme isolla joukolla perinnepäiville Lahteen,

Hotelli Scandiciin 18. – 19.3. Muun ohjelmatarjonnan lisäksi nautimme lauantaina upseerikerholla perinteisen veljesillallisen ja sunnuntaina pidämme hotellilla yhdistyksemme vuosikokouksen. Varsinainen kutsu julkaistaan Päälystölehdessä 1/2017. Toukokuussa lähdemme risteilemään Tallinaan (22. - 23.5.). Tällä kertaa yövymme maissa. Tarkemmin kerromme tästäkin tilaisuudesta seuraavissa Päälystölehdissä. Kesäpäivät pidetään Seinäjoella 26. - 27.8. hotelli Cumuluksessa. Tähän retkeen liittyy museokäynti ja yllätysohjelmaa. Vielä syksyyn olemme suunnitelleet risteilyn 2. - 3.10. samalla tavoin kuin keväisen risteilyn. Taas kerran on hyviä syitä lähteä tapahtumiin mukaan. Edelleen Evp-yhdistys haluaa mahdollistaa kurssitapaamisten järjestämisen varsinkin kesäpäivien yhteyteen.

Lähde mukaan Työt takana -lomalle

Päälystöliiton Evp-yhdistys ry. tarjoaa yhteistyökumppaninsa Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:n (MTLH) kanssa sekä RAY:n tuella mahdollisuutta hakeutua Työt takana -lomalle. Lomalle hakeutuminen ei edellytä evp-jäsenyyttä. Loma on tarkoitettu juuri eläkkeelle jääville tai jo eläkkeellä oleville. Lomapaikkana on Sport & Spa Hotel Vesileppis Oy Leppävirralla. Loma-aika

on 17. – 22.9. ja sitä tulee hakea viimeistään 17.6. mennessä.

Lomaan sisältyy täysihoito, majoitus kahden hengen huoneessa, lomapaikan alallasoston ja kuntosalin käyttö, yleinen vapaa-ajan ohjelma ja ryhmän ohjelma. Loman omavastuuosuus on 20 euroa /vrk, myös osallistuvalla puolisoilla.

Jokainen lomatuon hakija täyttää henkilökohtaisesti lomajärjestön (MTLH) lomatuohakemuksen ja palauttaa sen lomajärjestöön hakuajan loppuun mennessä. Hakemuksen voi täyttää myös sähköisesti www.mtlh.fi-sivujen kautta ja lähettää lomajärjestölle. Samoilta sivuilta löytyy myös tulostettava ja postitettava hakemus. Lomakkeen toisen sivun alalaidasta löytyy palautusosoite, joka on Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry., Mannerheimintie 31 B 20, 00250 HELSINKI.

Puutteellisesti täytettyjä hakemuksia ei käsitellä: henkilötunnus, osoitetiedot, tulotiedot myös puolison osalta, vaikka lomaa anois vain itselleen sekä perustelut ovat välttämättömät. Avio/avoparia kohden riittää yksi hakemus. Muista lomaketta täyttäessäsi yhdistys on Päälystöliiton Evp-yhdistys ry.

Asiaa Evp-yhdistyksessä hoitaa Pertti Heikkilä, 040 703 3933 tai pertti.heikkila@pp1.inet.fi.

Päällystöliitto ry. toivottaa
jäsenilleen ja yhteistyökumppaneilleen

*Rauhallista Joulua
& Onnellista
Uutta Vuotta*

